

EEN NIEUWE GEMEENTE *bouw je samen*

STEM

LIJST

VITALE KERNEN • RUIMTE VOOR INSpraak EN INITIATIEF • BOUWEN VOOR JONG EN OUD • BETAALBAAR WONEN
• MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING OP MAAT • EEN BRUISEND VERENIGINGSLEVEN • GOED LOKAAL
ONDERNEMERSKLIMAAT • DUURZAME EN TOEGANKELIJKE VOORZIENINGEN MET MULTIFUNCTIONEEL GEBRUIK

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2019 - 2022

Inhoudsopgave

1. Samenvatting verkiezingsprogramma 2019-2022	4
1) Een gemeente voor u	4
2) Wonen en Ruimtelijke ordening	4
3) Leefbaarheid faciliteren en waarderen	4
4) Verkeer, vervoer en waterstaat	5
5) Duurzaamheid	5
6) Economie, ondernemen en werken	5
7) Onderwijs	5
8) Zorg en Welzijn	5
9) Veiligheid en handhaving	6
10) Sport en bewegen	6
11) Kunst, cultuur en historie	6
2. Inleiding	7
Het gedachtegoed van Dorpsbelangen	7
Programma 2018 - 2022	7
3. Bestuur en inwoners	8
Voldoende ruimte voor inspraak	8
Communicatie en Daadkracht	8
Inwoners zelf aan zet	9
Samenvatting Bestuur en inwoners	9
4. Financiën, organisatie en dienstverlening	10
Solide, sluitende begroting	10
Gemeentelijke dienstverlening en producten	10
Gemeentelijk vastgoed	11
Personeelsbeleid	11
Regionale samenwerking	11
Samenvatting Financiën, organisatie en dienstverlening	12
5. Wonen en ruimtelijke ordening	12
Extra woningbouw in de kernen	13
Huisvesting arbeidsmigranten & statushouders	13
Starters- en levensloopbestendige woningen	13
Betaalbare woonlasten	14
Uitbreiding van het voorzieningenniveau	14
Landschapswaarde versus recreatie	14
Groenonderhoud en zwerfafval	15
Groene kernen	15
Natuureducatie	15
Samenvatting Wonen en ruimtelijke ordening	16
6. Verkeer, vervoer en waterstaat	16
Wegen: infrastructuur en onderhoud	17
Openbaar vervoer	17
Parkeerbeleid	17
Veilig verkeer	17
Fiets- en wandelbeleid	18
Waterketen, riolering en water buffer	18
Samenvatting Verkeer, vervoer en waterstaat	18
7. Duurzaamheid	19
Gebouwen en producten gemeente	19
Betrokkenheid en initiatief inwoners	19
'Windmolens' versus alternatieven	19

Circulaire economie: afval	20
Gasloos bouwen	20
Samenvatting Duurzaamheid	20
8. Economie, ondernemen en werken	21
Vestigingsklimaat	21
Initiatieven stimuleren, regeldruk verminderen	22
Werkgelegenheid	22
Het effect van structurele zondagsopening	23
Samenvatting Economie, ondernemen en werken	24
9. Onderwijs	24
Vroege en voorschoolse educatie	25
Basisonderwijs en Alles-in-één-scholen	25
Voortgezet onderwijs	25
Passend onderwijs	25
Samenvatting Onderwijs	26
10. Zorg en welzijn	26
Preventie en solidariteit	27
Welzijnsaanbod en Mantelzorg	27
Inclusieve gemeente West Betuwe	27
Ouderen	28
Jongeren en jeugdzorg	28
Volksgezondheid en milieu	28
Samenvatting Zorg en welzijn	29
11. Veiligheid en handhaving	29
Betrokken inwoners en preventie	30
Handhaving, BOA's en Wijkagenten	30
Hulpdiensten	30
Waterveiligheid	31
Samenvatting Veiligheid en handhaving:	31
12. Sport en bewegen	31
Sport voor iedereen	32
Sportverenigingen en -accommodaties	32
Sport en onderwijs	32
Sport en bewegen in de openbare ruimte	33
Samenvatting Sport en bewegen:	33
13. Kunst, cultuur en historie	33
Cultuureducatie	34
Culturele instellingen en het verenigingsleven	34
Cultuurhistorie	34
Integraal cultuurbeleid	35
Samenvatting Kunst, cultuur en historie:	35
14. Leefbaarheid waarderen en faciliteren	35
Van Leefbaarheidsinitiatief tot 'Kern'budget	35
Dorpshuizen een stimuleringsubsidie	36
Evenementen, 'flits'vergunning en eindtijd	36
Verenigingsleven: helpen bij subsidies	37
Vrijwilligersbeleid: ondersteuning	37
Jongerenbeleid: waardering	37
Ouderen: inzet stimuleren en faciliteren	38
Ruimte voor Recreatie	38

Vervolg Inhoudsopgave:

Gebiedsmarketing 'West Betuwse trots' _____	39
Samenvatting Leefbaarheid waarderen en faciliteren _____	39

1. Samenvatting verkiezingsprogramma 2019-2022

De titel van ons verkiezingsprogramma, "Een nieuwe gemeente bouw je SAMEN", omschrijft waar Dorpsbelangen voor staat in West Betuwe. Op basis van onze ervaring en overtuiging weten wij dat je een gemeente nooit 'alleen' kunt vormgeven, al helemaal niet na een herindeling. We zullen het echt SAMEN moeten doen. Politiek onder elkaar, inwoners en bedrijven onder elkaar en politiek, gemeente, inwoners en bedrijven met elkaar. De verwachting is dat geen enkele partij na de verkiezingen zo groot geworden zal zijn dat zij het 'alleen voor het zeggen' krijgen. De verkiezingsuitslag zal uiteraard wel richting geven welke partijen er samen het voortouw nemen in de plannen voor de komende jaren. Natuurlijk gaan wij ervoor om als uw lokale partij de grootste te worden en hopen daarom op uw stem te mogen rekenen. Wij zullen vervolgens streven naar een zo groot mogelijk draagvlak om 'uw programma' te kunnen realiseren. Daarin zullen vanzelfsprekend ook compromissen moeten worden gesloten, zoals dat overal het geval is bij samenwerking tussen verschillende belanghebbenden. Wij zijn er in ieder geval van overtuigd dat wij een beginselprogramma hebben, welke uitermate geschikt is om SAMEN onze nieuwe gemeente vorm te geven!

1) Een gemeente voor u

- Meer ruimte voor inspraak en initiatief
- Transparantie over wat de gemeente met uw geld doet
- Afspraak = afspraak en bureaucratische procedures verminderen
- Totale lokale woonlasten volgen wij kritisch en verlagen we zodra dat financieel kan
- Goede, betaalbare dienstverlening 'dichtbij en op maat'
- Bestaande Dorpsplannen, het Manifest en het Bidbook adopteren wij als leidraad voor de toekomst van betreffende kernen
- Gemeentebestuur dat "zegt wat ze doet, en doet wat ze zegt"
- Huisvesting arbeidsmigranten bij voorkeur op terrein werkgevers, geen (grootschalig) arbeidsmigrantenhotel in- of nabij een woonwijk
- Taakstelling huisvesting statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) beperkt en verspreid binnen de gemeente uitvoeren, waarbij geen voorrang op bestaande wachtlijsten woningcorporaties
- Geen AZC van welke omvang dan ook, een spoedige en zorgvuldige integratie is belangrijk
- Stimuleren van hoogstam fruitboomgaarden
- Zwerfvuil opruimacties faciliteren als gemeente
- maken voor 'groenbeleving' en spel

2) Wonen en Ruimtelijke ordening

- Extra woningbouw (in- of uitbreiding) in alle kernen moet mogelijk zijn, focus op betaalbare huur- en koopwoningen waarbij we gaan voor ca. 1200 woningen de komende vijf jaar
- Focus op betaalbare starters- en seniorenwoningen
- Startersleningen continueren en uitbreiden
- De gemiddelde totale woonlasten volgen wij kritisch, zodra financieel mogelijk verlagen
- Goede balans tussen natuur en recreatie, tussen steen en groen
- Daar waar gebouwd wordt voldoende ruimte
- Leefbaarheidsinitiatieven en 'dorps'plannen bevorderen en faciliteren
- Kernen meer zeggenschap over de eigen leefomgeving geven en jaarlijks een eigen passend budget (10.000 euro per kern)
- Extra stimuleringssubsidie voor dorpshuizen met een breed maatschappelijke inzet
- Een 'flits' vergunning (snellere en vereenvoudigde vergunningsprocedure) voor bekende, terugkerende evenementen en de toegestane eindtijd in het weekend verruimen naar 02.00 uur
- Lokale verenigingsleven ondersteunen en

ontzorgen bij subsidieaanvragen

- Voldoende ruimte voor aanbod recreatie en vrijetijdsbesteding
- Jongeren betrekken bij besluitvorming en uitvoering, onder andere door het vormen van een jongerenraad
- Instellen jaarlijks lintje voor jongeren vanwege een bijzondere prestatie, zijn/haar inzet voor de samenleving
- Inzet door en voor ouderen stimuleren en faciliteren

4) Verkeer, vervoer en waterstaat

- Veilig bereikbare kernen en voorzieningen voor alle verkeersdeelnemers
- Goed en betaalbaar openbaar (of alternatief) vervoer voor iedereen
- Herinrichting 30 km zones waar veelvuldig te hard wordt gereden
- Veilige fietsroutes zowel lokaal- als provinciaal, met speciale aandacht voor schoolroutes
- Minimale hinder van spoor en snelwegen, ook sluipverkeer aanpakken
- Duurzaam en efficiënt waterbeheer, voldoende waterberging voor droge periodes

5) Duurzaamheid

- De 'energie transitie' (duurzaamheidsambitie 2030) moet vooral haalbaar en betaalbaar zijn voor onze inwoners/ondernemers
- Duurzaamheidsinitiatieven van inwoners en ondernemers stimuleren en faciliteren
- Geen extra windmolens meer, geen biomassacentrale (mestvergister) AVRI of schaliegaswinning, meer focus op alternatieven
- Gemeenschappelijke gebouwen, waaronder scholen en dorpshuizen, versneld energieneutraal maken
- Afvalscheiding moet lonen

6) Economie, ondernemen en werken

- Stimuleren ondernemersklimaat op basis van win-win
- Minder regeldruk, snelle(re) procedures
- Stimuleren van de agrarische sector en de fruitteelten alles wat daarmee samenhangt
- Transport en logistiek optimaal faciliteren
- Recreatie en toerisme stimuleren
- Werkgelegenheid optimaliseren voor iedereen

7) Onderwijs

- Alle kinderen hebben recht op onderwijs dat bij hen past
- Voorschoolse opvang en ontwikkeling mogelijk maken
- Brede scholen, Dorpsscholen en Peuterspeelzalen behouden
- Betreffende schoolgebouwen versneld renoveren en tegelijkertijd verduurzamen
- Investeren in laaggeletterdheid inwoners en digitale vaardigheden jong en oud
- Volwaardige middelbare scholengemeenschap in de gemeente, met onder- en bovenbouw
- Goede verbinding(en) met het sportieve en culturele verenigingsleven en het lokale bedrijfsleven

8) Zorg en Welzijn

- Goede betaalbare zorg voor hen die het nodig hebben
- Sociaal kernteam (loket voor zorg en welzijn) levert maatwerk en staat dichtbij haar inwoners met een hulpvraag
- Extra aandacht voor potentieel toenemende eenzaamheid
- Ouderen de kans bieden om zolang mogelijk zelfstandig in hun eigen huis te blijven wonen (met ondersteuning van de nodige zorgmaatregelen)
- Minima, chronisch zieken, mantelzorgers kunnen altijd op ons rekenen
- West Betuwe is ook straks een 'JOGG-gemeente' (Jongeren op gezond gewicht) en een 'Inclusieve gemeente' (iedereen kan meedoen)

9) Veiligheid en handhaving

- Veilige woon- en leefomgeving
- Hulpdiensten als politie, brandweer en ambulance moeten qua middelen, capaciteit en inzetbaarheid op niveau blijven in onze gemeente
- Strikte(re) handhaving
- Wijkagenten kunnen (mobiel) werken in onze kernen d.m.v. spreekuur/middag
- Buurtpreventieprogramma's worden proactief gestimuleerd
- Verkeersveiligheid garanderen van (kwetsbare) verkeersdeelnemers
- Intensief betrekken inwoners bij plannen dijkverzwaring

10) Sport en bewegen

- Stimuleren van sport en beweging
- Faciliteren van sportverenigingen
- Investeren in duurzame, toegankelijke accommodaties met multifunctioneel gebruik
- Combineren van sport en buitenschoolse opvang
- Stimuleren gehandicaptensport i.s.m. verenigingen
- Promoten Jeugdsportfonds voor minima (ieder kind moet kunnen sporten)
- In openbare ruimte voldoende ruimte inpassen voor sport en spel

11) Kunst, cultuur en historie

- Koesteren van huidige (traditionele) culturele activiteiten in alle kernen
- Initiatieven op het gebied van (onze) cultuur stimuleren en faciliteren
- Het culturele verenigingsleven steunen we zoveel mogelijk, met in ruil daarvoor een bijdrage in de lokale samenleving
- Combineren van cultuur en buitenschoolse opvang
- Monumentale panden toekomstbestendig houden

**“Een nieuwe gemeente
bouw je SAMEN”**

2. Inleiding

Het gedachtegoed van Dorpsbelangen

Dorpsbelangen -opgericht in 2002- is een **onafhankelijke, lokale partij** die niet gebonden is aan een landelijk programma. Wij zijn een partij **met diepe wortels in de lokale samenleving** en oog voor het unieke karakter van alle 26 kernen in onze gemeente. Maar bovenal is Dorpsbelangen een partij van mensen die ervan overtuigd zijn dat een gemeente een ‘afspiegeling’ moet zijn van de wensen en behoeften van haar eigen inwoners! Dorpsbelangen vindt dat als wij samen kunnen bedenken hoe onze lokale samenleving er moet uitzien, wij er ook voor kunnen zorgen dat dit wordt gerealiseerd.

Dorpsbelangen neemt het ‘Dorpse’, lokale karakter als uitgangspunt en bestaat uit mensen, uit diverse geledingen van onze gemeente, die al jarenlang verweven zitten in onze lokale samenleving. Wij weten dan ook als geen ander (snel) welke dingen er lokaal spelen en van belang zijn, soms hele kleine dingen die grote verschillen kunnen maken.

Als verlengstuk van alle kernen bouwen wij voort op de wensen en behoeften van de ‘dorps’gemeenschappen. We werken nadrukkelijk vanuit de kernen naar het gemeentelijke niveau. Bestaande en toekomstige wijk- en dorpsplannen, dorpswerkgroepen of -raden, manifesten en het recent opgestelde Bidbook binnen onze kernen vormen hierbij reeds een goede basis. En bij deze stijl past een ambtelijke organisatie die meer op locatie wordt ingezet voor maatwerk richting inwoners.

Dorpsbelangen staat voor het welzijn en de welvaart van het individu, maar ook voor toekomstbestendige spilfuncties in en rond de kernen om het collectief van de individuen - de lokale gemeenschap - te dienen. Voorbeelden: betaalbare woonlasten, woonkansen voor jong en oud, maatschappelijke ondersteuning op maat, duurzame en toegankelijke voorzieningen met multifunctioneel gebruik, een bruisend verenigingsleven en ruimte voor inspraak en initiatief.

Programma 2018 - 2022

Bovenstaande betreft slechts enkele voorbeelden en daarom presenteert het bestuur en de fractie van Dorpsbelangen West Betuwe met dit document het volledige beginselprogramma voor de periode 2018-2022. De titel van het voorliggend verkiezingsprogramma **“Een nieuwe gemeente bouw je SAMEN”** omschrijft waar Dorpsbelangen voor staat in West Betuwe. Op basis van onze ervaring en overtuiging weten wij dat je een gemeente nooit ‘alleen’ kunt vormgeven, al helemaal niet na een herindeling. We zullen het echt SAMEN moeten doen. Politiek onder elkaar, inwoners en bedrijven onder elkaar en politiek, gemeente, inwoners en bedrijven met elkaar. De verwachting is dat geen enkele partij na de verkiezingen zo groot geworden zal zijn dat zij het ‘alleen voor het zeggen’ krijgen. De verkiezingsuitslag zal uiteraard wel richting geven welke partijen er samen het voortouw nemen in de plannen voor de komende jaren. Natuurlijk gaan wij ervoor om als uw lokale partij de grootste te worden en hopen daarom op uw stem te mogen rekenen. Wij zullen vervolgens streven naar een zo groot mogelijk draagvlak om ‘uw programma’ te kunnen realiseren. Daarin zullen vanzelfsprekend ook compromissen moeten worden gesloten, zoals

dat overal het geval is bij samenwerking tussen verschillende belanghebbenden. Wij zijn er in ieder geval van overtuigd dat wij een beginselprogramma hebben, welke uitermate geschikt is om SAMEN onze nieuwe gemeente vorm te geven!

Wij willen ons programma zo kort en duidelijk mogelijk formuleren. Toch weten wij uit de praktijk dat er altijd onduidelijkheden of vragen zijn.

Stel die vragen. Dit kan op de volgende manieren:

- schriftelijk via internet (www.dorpsbelangen.info) of mail info@dorpsbelangen.info
- persoonlijk via onze raad- en/of toekomstige raadsleden.

3. Bestuur en inwoners

De gemeente is er voor u! De gemeente heeft geen hoger belang dan het dienen van haar inwoners en ondernemers. Dit uitgangspunt dient telkens voorop te staan bij de uitvoering van alle taken, levering van diensten en het nemen van besluiten. Dat neemt niet weg dat er bij besluitvorming doorgaans een afweging van belangen gemaakt moet worden op het moment dat diverse belangen met elkaar dreigen te botsen. Individuele belangen mogen in ieder geval nooit het algemeen belang schaden. Daarnaast zal altijd de afweging gemaakt moeten worden of dat wat wettelijk mogelijk is, ook echt wenselijk is en uitgevoerd moet worden. Wat kan, is niet hetzelfde als wat moet kunnen.

Voldoende ruimte voor inspraak

Dorpsbelangen is een groot voorstander van een gemeentebestuur dat dichtbij haar inwoners staat en (tijdige!) betrokkenheid van eigen inwoners bij het gemeentelijk beleid. Wij staan voor **voldoende ruimte voor inspraak**. Om deze reden:

- staan wij voor korte lijnen met onze inwoners om behoeften te vernemen en problemen op te lossen
- gaan wij als lokale partij door met onze jaarlijkse kernbezoeken en verdiepingsavonden om met u in gesprek te komen, zowel voor- als na de verkiezingen, en dat blijven we doen!
- zijn wij altijd aanwezig en aanspreekbaar bij de voor uw woonplaats belangrijke activiteiten of andere bijeenkomsten
- zijn wethouder en raadsleden van Dorpsbelangen voor u altijd direct aanspreekbaar
- hebben wij een Facebook-pagina en een website waarmee wij snel digitaal contact met u kunnen hebben over wat u in uw woonplaats en uw gemeente belangrijk vindt.
- willen wij dat belanghebbende inwoners, organisaties en ondernemers in een zo vroeg mogelijk stadium door de gemeentelijke organisatie bij besluitvorming betrokken worden en de kans krijgen om hun standpunt kenbaar te maken.
- vinden wij dat de gemeenteraad en het gemeentebestuur naar de kernen toe moet komen met de beeldvormende vergaderingen
- vinden wij dat inwoners veel vaker door de gemeente naar hun mening kan worden gevraagd wanneer de gemeente grote en/of kleine besluiten neemt. Dit kan door middel van draagvlakpeilingen en/of enquêtes

Communicatie en Daadkracht

Communicatie, communicatie en nog eens communicatie. Daar zal de komende jaren tussen

gemeente en inwoners een essentieel aandachtspunt liggen. Niet alleen vanwege de opbouwfase van onze nieuwe gemeente, ook omdat de huidige samenleving zich steeds moeilijker laat (be)sturen. In een maatschappij waarbij informatie heel toegankelijk geworden is en waarbij emotie vaak de boventoon voert, is het niet altijd eenvoudig om op basis van ratio en visie beslissingen te nemen en deze vervolgens uit te voeren. Het vraagt een continue, proactieve communicatie met de inwoners en een transparante informatievoorziening.

Wettelijke taken en verplichtingen moeten nu eenmaal uitgevoerd worden. Dorpsbelangen is van mening dat dit voor iedereen op een begrijpelijke manier dient te gebeuren. Concreet betekent dit dat een gemeentebegroting voor iedereen te begrijpen moet zijn en dat er vanuit de overheid in begrijpelijk Nederlands gecommuniceerd wordt, juist ook wanneer er iets vanuit het Rijk wordt 'opgelegd' of ondersteund. Het moet voor iedere inwoner van de gemeente West Betuwe duidelijk kunnen zijn hoe en waaraan ons geld besteed wordt. In dit kader zien wij dan ook graag dat de vernieuwingen op dit vlak verder doorgevoerd gaan worden. De kloof tussen gemeente(huis) en inwoners moet echt kleiner worden. Geen onbegrijpelijke ambtenarentaal of politiek gepraat maar duidelijke, gewone mensentaal. Daar staan wij voor. Van

3. Bestuur en inwoners

raadszaal tot aan het gemeenteloket, wij houden het als gemeente duidelijk en kort, zodat iedereen zijn eigen gemeentezaken kan begrijpen. Het draait tenslotte om u.

Wij vinden dat de gemeente de inwoners niet alleen via de lokale krant, social media of een brief moet benaderen, maar vanaf nu daarnaast ook goed gebruik gaat maken van de in de kernen veel gebruikte communicatiekanalen, zoals de verenigingswebsites, nieuwsbrieven, social media, dorpskranten, etc. Wij willen een breder en gericht bereik onder onze inwoners bewerkstelligen.

En naast een optimaal communicatiebereik zien wij ook graag een gemeentebestuur dat daadkrachtig is. Korte lijnen met alle kernen en de inwoners, afspraak=afpraak, bureaucratische procedures verminderen en onduidelijke en onredelijke regels schrappen of doorbreken.

Wij blijven streven naar minder regels. **Minder onduidelijke en overbodige regels, meer openheid en begrip.** Sommige regels dienen geen duidelijk doel meer of hebben geen draagvlak meer; u ziet ze als onredelijk. Wij zijn volledig open en gaan de strijd aan met deze regels.

Inwoners zelf aan zet

Dorpsbelangen is voorstander van **ruimte voor initiatief**. Inwoners willen steeds meer zelf bepalen hoe hun woonplaats eruit ziet, op welke manier ze met elkaar leven en elkaar ondersteunen. Kernen waar inwoners meer zeggenschap willen over de eigen leefomgeving, krijgen daar de gelegenheid voor. De gemeente dient eerst te luisteren naar wat de inwoners van onze kernen zelf willen en daar, binnen de wettelijke mogelijkheden, de plannen op baseren.

Zeker wanneer de gemeente groter is geworden en er onder de inwoners best zorgen zijn over de toekomst van ieders kern. Iedere kern heeft nu eenmaal haar eigen identiteit en waarden en deze worden door de inwoners ook belangrijk gevonden. Gemeente West Betuwe bestaat uit 26 kernen, elk met een eigen karakter en eigen identiteit. Dorpsbelangen vindt deze eigenheid belangrijk. Dorpsbelangen ziet dan ook graag dat alle kernen zeggenschap over de eigen leefomgeving hebben. Dorpsbelangen is in dit kader dan ook een groot voorstander van bestaande en toekomstige dorps- en wijkplannen, dorpswerkgroepen of -raden, manifesten en het recent opgestelde Bidbook binnen onze kernen. En, daar waar mogelijk gaan verantwoordelijkheden (en financiële middelen) weer terug naar de kern zelf om initiatieven en/of plannen te kunnen realiseren. Daar waar nodig of wettelijk verplicht, wordt het dorp ondersteund door de gemeentelijke organisatie en 'dorps'wethouders. Elke kern krijgt een aangewezen 'dorps'wethouder en centraal aanspreekpunt vanuit de ambtelijke organisatie (een zogenaamde 'gebiedsmakelaar'). De gemeente West Betuwe moet dus over voldoende 'dorps'wethouders en gebiedsmakelaars beschikken en zij stimuleren en faciliteren leefbaarheidsinitiatieven, dorps- en wijkplannen. Dorpsbelangen is ervan overtuigd dat zorg voor en betrokkenheid bij de eigen leefomgeving de juiste basis is om de leefbaarheid in een kern op niveau te houden.

Daarnaast is Dorpsbelangen ook nog voor het instellen van een gemeentelijk aanspreekpunt (leefbaarheidsloket) waar ondernemers en inwoners terecht kunnen met hun ideeën, suggesties of initiatieven.

Samenvatting Bestuur en inwoners

- Voldoende ruimte voor inspraak en initiatief
- Gemeenteraad, -bestuur en -ambtenaren komen naar de kernen toe
- Korte communicatielijnen en daadkracht
- Transparantie over wat de gemeente met uw geld doet
- Alles in duidelijke, gewone en begrijpelijke taal
- Afspraak = afspraak en bureaucratische procedures verminderen
- Onduidelijke en onredelijke regels schrappen of doorbreken
- Bestaande Dorpsplannen, het Manifest en het Bidbook adopteren wij als leidraad voor de toekomst van betreffende kernen
- Gemeentebestuur dat "zegt wat ze doet, en doet wat ze zegt"

4. Financiën, organisatie en dienstverlening

Ophemert

Om alle taken van de nieuwe gemeente op de juiste manier te kunnen uitvoeren en bevoegdheden op zorgvuldige wijze in te zetten, is het essentieel dat de gemeentelijke organisatie goed op orde is. Van groot belang is ook dat de financiële situatie de gemeente in staat stelt om te investeren in de toekomst. Altijd moet in het oog worden gehouden dat de gemeente er is voor haar inwoners en ondernemers, wat ook in de praktijk moet blijken uit de dienstverlening. In dit kader dient er na de start van gemeente West Betuwe voortdurend alert gekeken te worden of ook de bedrijfsvoering processen efficiënt en effectief zijn ingericht richting de inwoners.

Solide, sluitende begroting

Dorpsbelangen wil ervoor zorgen dat de **financiële huishouding op orde** is. De nieuwe gemeente West Betuwe heeft een aantal forse opgaven op het gebied van dienstverlening, harmonisatie belastingen, fysiek- en sociaal domein en duurzaamheid. Het opstellen van een solide begroting heeft dan ook prioriteit zodat tegenvallers zoveel als mogelijk binnen de begroting kunnen worden opgevangen. Daarnaast blijft Dorpsbelangen altijd oog houden voor het beheersen en verlagen van de lasten per inwoner.

Dit betekent:

- Totale woonlasten volgen wij kritisch en verlagen we zodra dit financieel kan
- Externe inhuur willen we drastisch reduceren en meer inzetten op kennis en kunde van huidige- maar vooral ook toekomstige ambtenaren
- Er worden geen gelden gestopt in prestigieuze projecten waarvan nut en noodzaak niet zijn aangetoond.
- Lokaal aanbesteden heeft onze voorkeur mits er sprake is van een win-win situatie. De gemeente zorgt voor een transparant inkoop- en aanbestedingsbeleid
- Harmonisatie van lokale heffingen en belastingen in de drie voormalig zelfstandige gemeenten heeft prioriteit
- In onze begroting worden structurele lasten gedekt met structurele middelen

Gemeentelijke dienstverlening en producten

Dorpsbelangen staat voor een **dienstverlening 'dichtbij en op maat'**. De nieuwe gemeente wil een goede gastheer zijn waardoor onze inwoners, ondernemers, het maatschappelijk middenveld en bezoekers van de gemeente zich welkom en geholpen

voor de beste dienstverlening en service, gemakkelijk en daar waar mogelijk op locatie vlakbij de inwoners. Natuurlijk zal het wat tijd vergen om dit consequent en goed door te voeren maar we gaan wel de eerste stappen zetten. Voor een uitstekende dienstverlening is de houding en het gedrag van iedereen, ambtenaren, college- en raadsleden van groot belang en hebben hierin een voorbeeldfunctie. Daarnaast dienen efficiency en een goede prijs- kwaliteitverhouding leidend te zijn.

Tenslotte wil Dorpsbelangen toezien op **begrijpelijke producten en diensten**. Uitleg over producten en diensten, op website of aan het gemeenteloket, wij houden het als gemeente duidelijk, kort en zonder 'kleine lettertjes', zodat iedereen ze kan begrijpen. De gemeente werkt immers voor u! Vrije "inloop" op locatie bij de inwoners in de kernen (zoals in dorpshuizen) vinden wij een service die geboden moet worden. Weliswaar op een andere manier dan in het verleden, omdat dat niet meer past bij een efficiënte bedrijfsvoering. Maar voor veel ouderen is het vertrouwde "inlopen" een gemis.

Dit betekent:

- We communiceren actief, tijdig en begrijpelijk wat we kunnen en gaan doen
- We stellen ons dienstbaar en flexibel op
- We brengen afspraak = afspraak in de praktijk
- Resultaten en/of voortgang koppelen we altijd terug. We zijn open en integer
- We zijn open en integer
- We doen alleen beloften die we ook kunnen waarmaken
- We zijn fysiek en regelmatig in de kernen aanwezig voor meer persoonlijke dienstverlening, vragen en/of service op maat
- De kwaliteit van onze dienstverlening gaan we structureel meten onder onze inwoners en gasten

Gemeentelijk vastgoed

Dorpsbelangen ziet het bezit van maatschappelijk vastgoed en projectontwikkeling niet als basistaken van de gemeente. Onze gemeente dient dan ook terughoudend te zijn op deze gebieden en zich slechts in geval van maatschappelijke noodzaak actief op te stellen. Gemeentelijk vastgoed willen wij bij gunstige marktomstandigheden zoveel mogelijk afstoten.

Personeelsbeleid

De (dorps-)wethouders wonen wat Dorpsbelangen betreft bij voorkeur in onze gemeente. Dorpsbelangen vindt het van enorm belang dat historische kennis en lokale empathie (weten wat er speelt en van waarde is) geborgd is, helemaal net na een fusie. In het personeelsbeleid staat voor Dorpsbelangen natuurlijk voorop dat wethouders en ambtenaren die voor de gemeente werkzaam zijn, kwalitatief goed in staat zijn om vakkundig hun taken uit te voeren. In de huidige tijd is het ook steeds belangrijker dat personeel in staat is om klantgericht te kunnen werken, dat wil zeggen dat zij zich goed moeten kunnen verplaatsen in degenen die zij ten dienste staan: de inwoners en ondernemers van West Betuwe. Een adequaat, dienstbaar werkende ambtenarenapparaat, met aan het hoofd een slagvaardige gemeentesecretaris (directeur) die op zakelijke, sociale wijze het ambtenarenapparaat aanstuurt en, door ze onze cultuurspiegel voor te houden, ervoor zorgdraagt dat de ambtenaren er voor de inwoners en ondernemers zijn en niet andersom. Immers, ook de nieuwe omgevingswet (per 1-1-2021) vraagt van ambtenaren om werkzaamheden vanuit verschillende afdelingen te verbinden en veel meer van buiten naar binnen te denken en te werken. Van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits', niet toetsen en controleren, maar meer regisseren en faciliteren. Dorpsbelangen wil ook dat ambtenaren de kans krijgen om zelf initiatieven te nemen en gemotiveerd worden om initiatieven van inwoners en ondernemers te ondersteunen. Om dat te bevorderen wil Dorpsbelangen dat ambtenaren gestimuleerd en getraind worden, om binnen bestaande regels de nodige ruimte te zoeken om zulke initiatieven mogelijk te maken.

Externe inhuur willen we drastisch reduceren en meer inzetten op kennis en kunde van huidige- maar zeker ook toekomstige ambtenaren. Dit komt de efficiency bij deze herindeling ten goede.

Regionale samenwerking

Efficiënte bedrijfsvoering vraagt om goede samenwerking met provincie en regio. Dorpsbelangen is een voorstander van intensieve samenwerking met de buurgemeenten, de zogenaamde 'Gemeenschappelijke regelingen'. Veel zaken zijn efficiënter te regelen als de schaalgrootte van gemeenten toeneemt. Voorwaarde aan de samenwerking is wel dat het karakter, de identiteit van onze kernen gewaarborgd blijft, het inderdaad flinke

kostenbesparingen oplevert en de service aan de inwoners fors verbeterd. Dorpsbelangen wil dat West Betuwe in regionale overleggen een sterke positie inneemt en optrekt met nabijgelegen gemeenten die hetzelfde belang hebben. En Dorpsbelangen vindt het belangrijk dat er korte lijnen zijn. Om dat te bereiken is het van belang dat West Betuwe in de komende periode een sterk en stabiel bestuur heeft. De regionale samenwerking zal door Dorpsbelangen voortdurend worden beoordeeld op de toegevoegde

waarde voor West Betuwe, op zowel de korte als lange termijn.

Gemeenschappelijke regelingen moeten voor West Betuwe een meerwaarde hebben en worden ingeval van twijfel getoetst op **'zelf doen, samen doen of laten doen'**. Indien de nieuwe gemeente voornemens is om uit een gemeenschappelijke regeling te stappen dienen vooraf de juridische, personele en financiële gevolgen glashelder te zijn.

Samenvatting Financiën, organisatie en dienstverlening

- Totale lokale woonlasten volgen wij kritisch en verlagen we zodra dat financieel kan
- Goede, betaalbare dienstverlening 'dichtbij en op maat'
- Niet alleen op afspraak **dichtbij huis** via (computer)menu's, maar ook inloop met persoonlijke hulp en contact
- Begrijpelijke producten en diensten
- Ambtenaren zoeken binnen bestaande regels ruimte voor initiatief
- Regionale samenwerking moet meerwaarde bieden, bij twijfel toetsen op **'zelf doen, samen doen of laten doen'**
- De (dorps-)wethouders wonen bij voorkeur in onze gemeente

5. Wonen en ruimtelijke ordening

Ons uitgangspunt is dat er in elke kern woningbouw mogelijk is en gebouwd kan worden naar behoefte. Particuliere initiatieven nemen we serieus, ook als het alternatieve eigentijdse plannen zijn. Uiteraard houden we hierbij rekening met het karakter van onze gemeente. Aan een goede ruimtelijke ordening hecht Dorpsbelangen veel waarde. We zijn trots op onze gemeente als plattelandsgemeente en behouden het dorpse karakter. Veel mensen genieten hier van de rust, de ruimte, de landelijke gemoedelijkheid en de goede bereikbaarheid. Deze kernkwaliteiten van onze gemeente moeten behouden blijven voor de toekomst. Daarom wil Dorpsbelangen dat we zuinig zijn op het unieke landschap van onze gemeente, met onder andere het fruit, het weidelandschap met het grazende vee en de rivieren, en dat er voldoende groen in al onze kernen aanwezig is. Tegelijkertijd wil Dorpsbelangen het voor meer mensen aantrekkelijk maken om te recreëren in ons landschap, vanzelfsprekend met respect voor de natuurwaarden.

Extra woningbouw in de kernen

Extra woningbouw in onze kernen moet mogelijk zijn. De bezuinigingen in de crisis werken echter nog door en vertalen zich nu in te weinig (nieuwbouw)plancapaciteit om te voldoen aan de vraag naar voldoende en betaalbare woningen. De economie is aangetrokken en dus wordt het tijd dat de Provincie Gelderland meer woningbouw voor onze gemeente gaat toestaan (ca.1200). Dorpsbelangen wil dat hier concrete afspraken over gemaakt worden met de Provincie. Woningbouw van sociale huur- en koopwoningen worden in de toekomst evenredig verdeeld over de verschillende kernen. De nieuwbouwplannen Beesd zijn door diverse omstandigheden de afgelopen raadsperiode van Geldermalsen helaas nog niet gerealiseerd en hebben nog steeds hoogste prioriteit. Daarnaast is in maart 2017 door de drie gemeenteraden een motie aangenomen waarin de nadrukkelijke wens is opgenomen voor het realiseren van kleinschalige uitbreiding van zowel koop- als betaalbare sociale huurwoningen in alle kernen. Samen met de provincie zijn er daarom 26 kernfoto's gemaakt om verschillende onderwerpen op het gebied van wonen en leefbaarheid in beeld te brengen. Samen met het daarbij behorende woningbehoefteonderzoek kan de gemeente West Betuwe een nieuwe woonvisie opstellen zodat we samen met de provincie overeenstemming bereiken om voortvarend te gaan bouwen! Ook wil onze partij dat er realistische prestatieafspraken met woningcorporaties worden gemaakt op het gebied van betaalbare woningen, verduurzaming, nieuwbouw en kwaliteit.

Inbreiding (het kleinschalig bouwen binnen de kern zelf) blijft als het aan Dorpsbelangen ligt tot de mogelijkheden behoren zolang hiermee het karakter van het dorp niet aangetast wordt en er voldoende draagvlak onder de bevolking is

Invoering van gebouw gebonden financiering om o.a. woningen te verduurzamen juichen wij tevens toe.

Huisvesting arbeidsmigranten & statushouders

Nederland kent circa . 400.000 arbeidsmigranten uit zowel Oost- als Zuid-Europa. Goede huisvesting voor arbeidsmigranten is belangrijk naar onze mening want ook binnen onze gemeente zijn m.n. in de fruitteelt als distributie centra veel arbeidsmigranten actief. Aangezien meer gemeenten binnen Rivierland 'worstelen' met de huisvesting van deze groep is het

wenselijk dat de regio Rivierland een huisvestingsbeleid hiervoor gaat opstellen. Als partij geven wij er de voorkeur aan dat huisvesting grotendeels moet plaatsvinden op het terrein van de werkgever(s). Een (grootschalig) arbeidsmigrantenhotel in- of nabij een woonwijk wijzen wij af.

De huisvesting van statushouders betreft vaak een bovenregionale behoefte (nationale opgave) die door het Rijk over alle gemeenten verdeeld wordt. Voor het bepalen van de (extra) woningbehoefte van statushouders is de landelijk bepaalde opgave leidend. In dit kader zien wij voortzetting van het huidige beleid, beperkt en verspreid binnen de gemeente West Betuwe, als meest passend bij een kern/wijk. Ook denken wij dat zo de acceptatie als mede integratie van deze groep het beste tot zijn recht komt. Onze partij zal daarom ook nooit instemmen met een AZC van welke omvang dan ook. Daarnaast zijn wij van mening dat de groep statushouders (ondanks het recht op huisvesting) geen voorrang mag krijgen op bestaande wachtlijsten woningcorporaties.

Starters- en levensloopbestendige woningen

Iedereen heeft recht op een goede woning, van jong tot oud. Speciale aandacht dient er de komende jaren te zijn voor **starters, ouderen en eenpersoonswoningen**. Aandacht voor de starter op de woningmarkt is urgent om vooral onze eigen jongeren te kunnen behouden. Wij zoeken nieuwe manieren om starters te ondersteunen. Bij ouderen houden we ook rekening met de groeiende behoefte om thuis te blijven wonen, vooral wanneer men zorg nodig heeft. Onze gemeente speelt voldoende in op de behoefte dat steeds meer ouderen bij hun kinderen (gaan) inwonen. Ook kan er in dit kader gedacht worden aan splitsen van grotere woonhuizen in kleinere wooneenheden en aan "Kangoeroewoningen". Ouderen kunnen d.m.v. dit soort woningen dicht bij hun kinderen blijven wonen. De gemeente ondersteunt inwoners die hun woning voor mantelzorg geschikt willen maken. Bijvoorbeeld door heldere en eenvoudige regelgeving.

Wij houden hierbij ook rekening met:

- Alleenstaanden en inwoners met lage inkomens een kans bieden op de woningmarkt
- Startersleningen continueren en uitbreiden waar

- mogelijk
- Inspannen om meer betaalbare sociale huur- en koopwoningen te bouwen
- Kleinschalig bouwen in kernen (inbreiding) om vooral eigen jongeren te behouden
- Bouwen in eigen beheer stimuleren wij (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap)
- Statushouders (erkende vluchtelingen) hebben een wettelijk recht op huisvesting maar krijgen geen voorrang op bestaande wachtlijsten binnen onze gemeente

Betaalbare woonlasten

Als onderdeel van ons belangrijke uitgangspunt 'Totale woonlastendruk blijven we kritisch volgen en verlagen we zodra dit financieel kan' wil Dorpsbelangen de gemiddelde woonlasten (waaronder onroerende zaak belasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing) voor inwoners en ondernemers niet laten stijgen. Als blijkt dat er exploitatieoverschotten zijn, onderzoeken we of het zelfs mogelijk is de woonlasten, te beginnen bij de Onroerende zaak belasting (OZB), te verlagen. Daarnaast is Dorpsbelangen van mening dat hondenbelasting in de gemeente NIET geheven dient te worden, wel blijft strikte handhaving op het laten loslopen van honden (mede in het kader van de verkeersveiligheid) en het niet opruimen van hondenpoep van kracht.

Uitbreiding van het voorzieningenniveau

Voor de leefbaarheid in West Betuwe is een goed voorzieningenniveau essentieel. Dit betekent dat de gemeente niet alleen moet inzetten op de bouw van woningen, hoe lucratief ook, maar ook op aanpassing of uitbreiding van voorzieningen daar waar dat nodig is. Goede voorzieningen maken het wonen in West Betuwe immers aantrekkelijk en praktisch.

Denk hierbij aan voorzieningen als buurtwinkels, ambulante handel, speelplekken, maar bijvoorbeeld ook de inrichting van natuurbegraafplaatsen om dierbaren een eigen rustplek te geven in een speciaal daarvoor bestemd natuurgebied.

Landschapswaarde versus recreatie

Het unieke landschap van West Betuwe is een van de pijlers waarop wij de ontwikkeling van onze leefomgeving willen baseren. Koesteren wat wij (nog) hebben, terugbrengen wat kan en de balans vinden tussen wonen, werken en recreëren. Dit is makkelijker

gezegd dan gerealiseerd. Onze agrarische sector heeft het bijvoorbeeld moeilijk. Samen met onze fruittelers, ondernemers en vrijwilligers zullen wij op zoek moeten blijven gaan naar nieuwe mogelijkheden om onze fruitsector en agrarische sector een extra impuls te geven. Naast ons unieke kenmerk 'fruitgemeente' zijn ook onze rivieren, de Waal en Linge, van enorm belang. Ook hier zien wij de landschapswaarde en recreatiemogelijkheden graag in goede balans. Dorpsbelangen wil dat bewoners en bezoekers (meer) kunnen genieten van ons bijzondere landschap, als een plek van rust en ontspanning. Op bepaalde plekken wil Dorpsbelangen daarom juist ook nieuwe of andere vormen van recreatie mogelijk maken zolang dit de natuur, onze landschapswaarde, niet aantast. Dorpsbelangen staat open voor nieuwe/andere recreatieve voorzieningen in het landschap en langs onze rivieren, zodat het een leuke plek wordt voor allerlei doelgroepen, zoals gezinnen met jonge kinderen. Theetuinen, speelplekken, 'vaste' mountainbikeroutes, streekwinkels en natuurcampings zijn voorbeelden. Uit een marktverkenning moet blijken aan welke recreatieve voorzieningen behoefte is. Verder wil Dorpsbelangen meer mogelijkheden bieden voor zwem- en waterrecreatie. Zo ziet Dorpsbelangen bijvoorbeeld de Linge-oeveren in alle kernen beter geïntegreerd worden in de samenleving. Dit draag bij aan een levendiger en gezelliger dorp. Dorpsbelangen denkt hierbij aan een strandje en/of steiger voor de eigen inwoners van iedere kern aan de Linge, uiteraard als de kern dit zelf ook wil. Inwoners die binnen de bebouwde kom vlakbij hun huis een Lingelandje hebben, krijgen wat Dorpsbelangen betreft meer ruimte om hun woongenot in deze 'voortuinen' te vergroten. Wij vinden dat de huidige regels 'gecontroleerd en in beperkte mate' verruimt mogen worden. Denk hierbij aan het toestaan van het plaatsen van opbergkisten, zitbanken/picknicktafels en kleine speeltuigen (zoals een glijbaan) voor de kinderen. Voor Lingelandjes in het buitengebied geldt dit wat Dorpsbelangen betreft niet. Hierbij stellen wij voor de situatie van nu, na de 'excessen handhaving 2019', de situatie in het buitengebied te bevriezen en vanuit daar geen nieuwe bouwsels meer toe te staan. Op deze manier wil Dorpsbelangen gereguleerd invloed hebben op enerzijds het behoud van het unieke Lingelandje en anderzijds de balans met de recreatiemogelijkheden, in de eerste plaats voor de eigen inwoners.

Groenonderhoud en zwerfafval

Ons groenonderhoud is velen een doorn in het oog. Ondanks dat ecologisch verantwoord werken en omvorming naar natuurlijker en minder onderhoudsintensief groen normaliter geen slecht straatbeeld hoeft te betekenen, is het wat Dorpsbelangen betreft nog niet in al onze kernen naar tevredenheid gerealiseerd. Dorpsbelangen is van mening dat een aantal zaken aangepakt dient te worden. Toegangswegen naar de kernen dienen optimaal onderhouden te zijn. Het zijn "visitekaartjes" van de kernen en onze gemeente. Dorpspleinen en centrale punten in de kernen dienen in de zomermaanden een vrolijke en kleurrijke uitstraling te hebben en onze voorzieningen op het gebied van recreatie en toerisme dienen uitgebreid te worden met extra vuilnisbakken en (picknick)bankjes. Ook het onderhoud van deze voorzieningen dient naar A-niveau gebracht te worden. Dorpsbelangen ziet het liefst dat de kernen direct invloed gaan krijgen op hun groenvoorzieningen en zelf afspraken hierover maken met eigen, aan de kern "toegewezen", ambtenaren. Samenwerking kan ook in het beheer van de openbare ruimte een belangrijke rol spelen. Door slimme afspraken kan er ook op dit terrein nog veel gewonnen worden.

Ook in onze gemeente West Betuwe zal het thema 'zwerfvuil' actueel blijven. In sommige kernen wordt zwerfvuil door vrijwilligers (zwerfvuilbrigades) opgeruimd, waarbij zelfs ook de jeugd wordt betrokken (jaarlijkse zwerfvuilactie op scholen). Een goede zaak! Dorpsbelangen zou dit graag in alle onze kernen willen realiseren en ziet het als een taak van de gemeente om hierbij te faciliteren.

Groene kernen

Onze 'Plattelandskernen' hebben hun charme te danken aan de balans tussen cultuur en natuur, tussen steen en groen. Daar waar gebouwd wordt, zullen wij de balans moeten bewaken tussen deze twee uitersten. Dorpsbelangen vindt dat de gemeente een sturende rol moet hebben voor een blijvende groene uitstraling van de West Betuwse kernen. Groen is bovendien essentieel voor een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte. Bij hoge zomertemperaturen wordt met voldoende groen hittestress tegengegaan en overvloedige regenval wordt sneller geabsorbeerd.

Groen heeft ook een positieve invloed op de luchtkwaliteit door vermindering van fijnstof. Daarnaast zou Dorpsbelangen graag zien dat de gemeente kernen stimuleert om het unieke karakter van onze gemeente uit te laten dragen door bijvoorbeeld het plaatsen van hoogstam fruitbomen en de kwaliteit van de Linge-oeveren en Waal-oeveren te behouden of te verbeteren.

Het is voor Dorpsbelangen ook belangrijk dat, daar waar gebouwd wordt, ook ruimte vrijgemaakt wordt om te genieten en te spelen. Ontspanning en fysieke beweging zijn naast eten en drinken levensbehoeften die wij meer moeten stimuleren. Overgewicht is een dure welvaartsziekte die vaak te voorkomen is en eigenlijk niet past in onze wereld van het fruit. Jong geleerd is oud gedaan.

Natuureducatie

Dorpsbelangen wil dat er meer aandacht is voor natuureducatie. Als je in West Betuwe woont, hoeft dat niet alleen uit een boek of bij de televisie, maar kun je zelf je hart ophalen in het prachtige landschap in West Betuwe. Dorpsbelangen is voorstander van het realiseren van educatieve tuinen voor kinderen, thematische routes en informatieborden over onze natuur en 'landschapswaarden'. Dorpsbelangen wil het niet alleen behouden, maar ook dat de cultuurhistorische waarde ervan beter wordt uitgedragen.

Slot Heukelum

Samenvatting Wonen en ruimtelijke ordening

- Extra woningbouw (in- of uitbreiding) in alle kernen moet mogelijk zijn, focus op betaalbare huur- en koopwoningen waarbij we gaan voor ca. 1.200 woningen de komende vijf jaar Focus op betaalbare starters- en seniorenwoningen
- Huisvesting arbeidsmigranten bij voorkeur op terrein werkgevers, geen (grootschalig) arbeidsmigrantenhotel in- of nabij een woonwijk
- Taakstelling huisvesting statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) beperkt en verspreid binnen de gemeente uitvoeren, waarbij geen voorrang op bestaande wachtlijsten woningcorporaties
- Geen AZC van welke omvang dan ook, een spoedige en zorgvuldige integratie is belangrijk
- Speciale aandacht voor starters- en seniorenwoningen
- Startersleningen continueren en uitbreiden
- De gemiddelde totale woonlasten (OZB, rioolheffing, afvalstoffenheffing etc) volgen wij kritisch, zodra financieel mogelijk verlagen, zodra financieel mogelijk verlagen
- Uitbreiding van voorzieningen en extra recreatiemogelijkheden voor inwoners mogelijk maken
- Goede balans tussen natuur en recreatie, tussen steen en groen
- Daar waar gebouwd wordt voldoende ruimte maken voor 'groenbeleving' en spel
- Groenvoorzieningen zijn op A-niveau, invloed van kern mogelijk maken
- Opknappen van het groen van toegangswegen en dorpspleinen
- Intensieve onkruidbestrijding in kernen en belangrijke plaatsen
- Stimuleren van hoogstam fruitboomgaarden
- Kwaliteit van de Linge-oeveren en Waal-oeveren behouden en verbeteren
- Zwerfvuil opruimacties faciliteren als gemeente
- Meer aandacht voor natuureducatie

6. Verkeer, vervoer en waterstaat

Geldermalsen

Goede fietsverbindingen, voldoende aanbod van openbaar vervoer en de nabijheid van de snelwegen zorgen ervoor dat West Betuwe goed bereikbaar is. Deze bereikbaarheid is voor veel inwoners en ondernemers een belangrijke reden om zich in West Betuwe te vestigen. De nadelen die al deze verkeersbewegingen met zich mee kunnen brengen, moeten echter zoveel mogelijk worden beperkt. Als lokale partij zijn wij van mening dat het landelijke karakter van de gemeente West Betuwe in stand moet worden gehouden. Zo zien wij het regionale verkeer graag afgehandeld door de regionale verbindingswegen en zien wij nationale- en

internationale weggebruikers ook het liefst alleen gebruik maken van de provinciale- en snelwegen. Afhankelijk van de ontwikkeling van zowel onze huidige als toekomstige woningbouwlocaties en bedrijventerreinen is het van belang om te kijken naar nieuwe of verbeterde verbindingen rondom onze kernen. Alles is voor ons bespreekbaar mits nut en noodzaak maar voldoende zijn aangetoond.

Wegen: infrastructuur en onderhoud

Dorpsbelangen is voor het opstellen van een integraal verkeersplan aansluitend bij de ontwikkelingen in onze gemeente en/of die in de regio. Bij nieuwe infrastructuur wordt naast duurzaamheid goed gekeken of het voldoet aan de wensen, behoeften en het gedrag van alle verkeersdeelnemers.

Het onderhoud van wegen is de laatste jaren als gevolg van de bezuinigingen naar een lager niveau gebracht. Dit heeft lang genoeg geduurd. Dorpsbelangen ziet dan ook graag het wegonderhoud weer verbeteren. Hoe dit vorm zal krijgen, moet de komende periode uitgezocht worden. Maar de komende periode zal de gemeente West Betuwe met plannen moeten komen om onze huidige infrastructuur passend te maken aan de eisen van deze tijd. Duurzaam en veilig zullen de uitgangspunten moeten zijn. Met name de (fysieke) groei van het landbouw en transportverkeer baart ons extra zorgen. Niet alleen hebben wij te maken met een toename van het aantal verkeersbewegingen, ook zijn de voertuigen in de afgelopen jaren groter en zwaarder geworden. Onze infrastructuur is hier nog niet voldoende op ingericht.

Het sluipverkeer rond de A2 en A15, door onder andere de kernen Beesd, Waardenburg en Est heen, willen we praktisch en krachtig aanpakken, ook in samenwerking met Provincie en Rijk. Het verbreden van de A15 om te kunnen voldoen aan toenemend verkeersaanbod is noodzakelijk, maar Dorpsbelangen is hierbij wel van mening dat de investeringen hiervoor bovenal voor rekening van de Provincie en het Rijk moeten zijn.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer binnen onze gemeente is redelijk goed geregeld. Wij vinden dat het betaalbaar moet blijven en dat de gemeente haar uiterste best moet (blijven) doen om in overleg met de provincie openbaar vervoer in de verschillende kernen te behouden. Naast redelijk goede bereikbaarheid middels trein en bus heeft onze gemeente ook een buurtbus. De buurtbus in haar nieuwste organisatievorm zorgt ervoor dat iedereen in elke kern ook daadwerkelijk openbaar vervoer als mogelijkheid

heeft. Wij vinden dit belangrijk, ook voor de toekomst. Meer ondersteuning van de vrijwilligers die momenteel deze vorm van openbaar vervoer mogelijk maken, is voor Dorpsbelangen dan ook wenselijk. Een goede basismobiliteit blijft voor Dorpsbelangen een belangrijk thema. Het is een voorwaarde voor de leefbaarheid die wij in onze dorpen nastreven. De komende jaren zal er goed gekeken moeten worden hoe wij die mobiliteit nog beter kunnen regelen. Niet alleen om een en ander betaalbaar te houden, ook om beter aan te sluiten op de behoefte van onze inwoners. Norm hierbij is dat openbaar vervoer voor iedereen toegankelijk is. Ook mensen met een beperking en minder validen moeten moeiteloos gebruik kunnen maken van deze faciliteiten. Daarnaast juichen wij de introductie van deelauto's tussen de kernen of andere nieuwe vormen van openbaar vervoer binnen West Betuwe (vraaggerichte aanpak) toe.

Parkeerbeleid

Parkeerbeleid zoals invoering van blauwe zones en betaald parkeren zijn uitsluitend bedoeld om het parkeren in drukke gebieden te reguleren, ten gunste van inwoners en lokale ondernemers. Dorpsbelangen vindt het van groot belang dat betaald parkeren en blauwe zones ook in de toekomst slechts worden ingevoerd waar dit echt noodzakelijk is. Bovendien dient voor ons het parkeerbeleid te allen tijde kostendekkend te blijven. Wat Dorpsbelangen betreft mag het nooit worden ingezet als inkomstenbron voor ander gemeentelijk beleid.

Dorpsbelangen is ook voor het opstellen van een integraal parkeerbeleid (**inclusief** vrachtauto's) binnen West Betuwe.

Veilig verkeer

Verkeersveiligheid blijft voor Dorpsbelangen een heel belangrijk aandachtspunt, onveilige situaties moeten worden aangepakt. Er zijn nog plaatsen in West Betuwe waar de verkeerssituatie veiliger kan dan nu het geval is. Dorpsbelangen vindt het van groot belang dat op deze locaties voldoende wordt gehandhaafd op het naleven van de verkeersregels. Ook willen

we dat op alle locaties waar een verhoogd risico op verkeersongevallen heerst en/of de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers in het geding komt, wordt gekeken of door een andere inrichting van de openbare ruimte, de belangrijkste knelpunten kunnen worden weggenomen. Voor inwoners moet er een meldpunt komen voor onveilige verkeerssituaties. Daarnaast staan wij voor:

- Herinrichting 30 km zones waar veelvuldig te hard wordt gereden, zodat dit de veiligheid ten goede komt en striktere handhaving mogelijk is
- Dijkenbinnen de bebouwde kom zien wij het liefst als 30 km zones, verboden voor zwaar vrachtverkeer (uitgezonderd bestemmingsverkeer) en afgesloten voor recreatief motorrijden
- Veilige fietsroutes zowel lokaal- als provinciaal, met speciale aandacht voor schoolroutes

Fiets- en wandelbeleid

Onze gemeente West Betuwe is bij uitstek een gemeente waar heel veel gefietst en gewandeld wordt. Door de inwoners zelf en de vele bezoekers. De fiets is wat Dorpsbelangen betreft in veel situaties verreweg het beste vervoersmiddel. Fietsen is goed voor de gezondheid en bovendien is de fiets één van de weinige vervoersmiddelen die geen uitstoot van fijnstof oplevert. Om fietsen te stimuleren vindt Dorpsbelangen het belangrijk om op plaatsen waar dit nog niet het geval is, goede fietspaden aan te leggen of bestaande fietspaden te verbeteren. Op drukke locaties zoals voorzieningen, moet het makkelijk worden gemaakt om de fiets dichtbij de eindbestemming te parkeren. Kortom, voldoende en goede fietsenstallingen.

Daarnaast wil Dorpsbelangen graag extra ruimte creëren voor fietsers en wandelaars. De gemeente moet wat ons betreft gericht zijn op het stimuleren en optimaliseren van toeristische fietsroutes in combinatie met veilige routes voor fietsers. Wij pleiten ervoor om goed te monitoren hoe het met de (recreatieve) fiets- en wandelpaden in West Betuwe gesteld is en daarbij te bezien of het fiets- en wandelplan kan worden aangepast om ons gebied breder/beter toegankelijker te maken voor fietsers en wandelaars.

Waterketen, riolering en water buffer

Dorpsbelangen is van mening dat wateroverlast en schade als gevolg van extreme weersomstandigheden voorkomen dienen te worden. De extra inspanningen die wij op dit gebied moeten treffen, zullen zich op termijn zeker bewijzen en terugverdienen. Onze geografische ligging in een laag en waterrijk gebied, in combinatie met de klimatologische veranderingen, noodzaakt ons hiertoe. Het huidige beleid van afkoppelen van regenwaterafvoeren zodat schoon water geloosd kan worden op het oppervlaktewater, en de riolering slechts te gebruiken voor vuil water, ondersteunen wij van harte. Het is niet alleen efficiënter maar ook duurzaam. Aan duurzaamheid moet meer dan in het verleden aandacht besteed worden. Naast wateroverlast kunnen we ook meer te maken krijgen met watertekorten. Door langdurige warme perioden, die in de toekomst vaker voor kunnen komen, hebben we te maken met uitdroging van de bodem. Het is belangrijk dat we voor deze periodes voldoende water hebben 'vastgehouden' middels waterberging, zodat we een buffer hebben voor deze droge periodes.

Samenvatting Verkeer, vervoer en waterstaat

- Veilig bereikbare kernen en voorzieningen voor alle verkeersdeelnemers
- Goed en betaalbaar openbaar vervoer voor iedereen
- Wegenonderhoud weer verder verbeteren, met duurzaamheid en veiligheid als uitgangspunt
- Herinrichting 30 km zones waar veelvuldig te hard wordt gereden
- Centraal meldpunt voor onveilige verkeerssituaties
- Veilige fietsroutes zowel lokaal- als provinciaal, met speciale aandacht voor schoolroutes
- Extra ruimte creëren voor toeristische fiets- en wandelroutes
- Minimale hinder van spoor en snelwegen, ook sluipverkeer aanpakken
- Wateroverlast minimaliseren en schade voorkomen
- Duurzaam en efficiënt waterbeheer, voldoende waterberging voor droge periodes

7. Duurzaamheid

Buurmalse

Onze gemeente West Betuwe heeft duurzaamheid hoog op haar agenda gezet. In 2030 is het streven om energieneutraal te zijn. Deze uitdaging kan wat Dorpsbelangen alleen volbracht worden door inspanningen van zowel de gemeente in zijn geheel als de inwoners in de kernen zelf.

Gebouwen en producten gemeente

Allereerst kan de gemeente zelf het verschil maken, de gemeentelijke organisatie geeft het goede voorbeeld. Bijvoorbeeld door te investeren in het klimaatneutraal maken van gemeenschappelijke gebouwen. Er is al veel gedaan om gebouwen van de gemeente beter te isoleren en zonnepanelen aan te brengen, maar we zijn er nog lang niet. Denk bijvoorbeeld aan de verduurzaming van schoolgebouwen en dorpshuizen. Ook door bij het inkopen van diensten en goederen eisen te stellen aan de duurzaamheid van de bedrijven met wie de gemeente zaken doet, kunnen bedrijven worden verleid om duurzaam te werken.

Betrokkenheid en initiatief inwoners

Dedoelstelling om in 2030 als gemeente energieneutraal te zijn is heel erg ambitieus. Het vraagt aan de ene kant dat we spoedmaatregelen moeten nemen om meer energie te besparen en op te wekken, maar aan de andere kant vindt Dorpsbelangen dat er zeker geen haastige spoed moet zijn... U kent het spreekwoord. Wat Dorpsbelangen betreft dient de gemeente in de eerste plaats per project altijd uiterst kritisch te kijken naar de **haalbaarheid, kosten, rendement en vooral de draagvlak** onder de inwoners. Onze inwoners moeten er te allen tijde tijdig en goed bij betrokken worden. Opleggen of doordrukken werkt averechts en werken wij niet aan mee! Daarnaast willen wij als partij dat ieder raadsvoorstel een duurzaamheidparagraaf kent. Op die manier kan

iedereen volgen wat de inzet van de gemeente op divers gebied is. Dorpsbelangen ziet ook liever een 'omgekeerde' ontwikkeling ontstaan, dat het initiatief om te verduurzamen vanuit inwoners zelf komt. En, niet alleen de individuele inwoners ook hele kernen kunnen, bijvoorbeeld middels leefbaarheidsinitiatieven of dorps- en wijkplannen, bijdragen leveren. Dit kan bijvoorbeeld door gezamenlijk de voorzieningen in en rond de kern te verduurzamen, collectieve inkoop te realiseren en gebiedseigen biodiversiteit (onder andere waardplanten en bijen). Wij willen dan ook inzetten op proactiviteit onder ambtenaren en duurzaamheidsinstanties (als 'de Knop'), die burgerinitiatief voor duurzame energie stimuleren en faciliteren.

'Windmolens' versus alternatieven

Wat Dorpsbelangen betreft komen er **geen** extra windmolens meer in West Betuwe. Met de komst van 14 windmolens in de voormalige gemeenten Geldermalsen/Neerijnen en een groot zonnepark bij de AVRl heeft onze gemeente al een behoorlijke inspanning geleverd. Ook willen wij duidelijk geen schaliegaswinning en/of biomassacentrale in gemeente West Betuwe. Dorpsbelangen wil dat de gemeente volle focus heeft op het eerst spoedig benutten van kansen en mogelijkheden op het gebied van bijvoorbeeld:

- Zonne-energie

- Energiebesparingsmaatregelen zoals isolatie en/of warmtepompen
- LED verlichting (bijvoorbeeld uitbreiding op openbare verlichting binnen geheel West Betuwe)
- Burgerinitiatief voor duurzame energie stimuleren/faciliteren door ambtenaren
- Duurzaamheidscentrum De Knop faciliteert proactief inwoners en kernen op het gebied van duurzaamheidsinitiatieven
- Onderzoek naar alternatieve energiebronnen monitoren en in kaart brengen

Circulaire economie: afval

Dorpsbelangen is er een voorstander van om 'circulaire economie' bevorderen; het optimaal inzetten en hergebruiken van grondstoffen in de gemeente. Er zijn diverse manieren om hier invulling aan te geven, bijvoorbeeld het hergebruik van regenwater, grondstoffen uit afval. Dorpsbelangen vindt echter wel dat afvalscheiding moet lonen (onderzoek nascheiding/benchmark) en hecht ook hierbij waarde aan 'afpraak is afspraak'. Ongekende tariefsverhogingen zijn niet acceptabel. We staan open voor een goede benchmark. En, wij willen

mensen stimuleren om afval te scheiden door dit zo gemakkelijk mogelijk te maken. De invoering van ondergrondse containers is een genomen besluit in 2017, maar wij willen er nadrukkelijk op toezien dat deze echt overal op maximaal 250 meter geplaatst worden, toegankelijk zijn voor alle doelgroepen en daarbij ook zo goed mogelijk in het straatbeeld passen. Daarnaast wil Dorpsbelangen maatwerk maatregelen voor gebruikers van incontinentieproducten (luiers/pampers/etc).

Gasloos bouwen

Als een (bestaande) woonwijk van het aardgas af gaat en er keuzes gemaakt moeten worden voor alternatieven, zoals warmtepompen in combinatie met zonnepanelen, moeten bewoners serieus worden betrokken. Gemeenten moeten hier uiterlijk in 2021 duidelijkheid over geven. Dorpsbelangen vindt het belangrijk dat de rekening van de energietransitie niet eenzijdig wordt neergelegd bij huishoudens. De energietransitie moet voor alle inwoners haalbaar en betaalbaar zijn. Bij nieuwbouw vinden wij dat we wel moeten streven naar nul-op-de-meter bouwen, zowel (sociale-) huur als koop.

Samenvatting Duurzaamheid

- Schoner milieu, schonere leefomgeving
- De Energie transitie (duurzaamheidsambitie 2030) moet haalbaar en betaalbaar zijn voor onze inwoners/ondernemers
- Duurzaamheidsinitiatieven van inwoners en ondernemers stimuleren en faciliteren
- Grote(re) duurzaamheid projecten altijd zorgvuldig toetsen op haalbaarheid, kosten, rendement en vooral het draagvlak
- Geen extra windmolens meer, geen biomassacentrale (mestvergister) AVRI of schaliegaswinning, meer focus op alternatieven
- Gemeenschappelijke gebouwen, waaronder scholen en dorpshuizen, versneld energieneutraal maken
- Afvalscheiding moet lonen

8. Economie, ondernemen en werken

Gellicum

Een sterke lokale economie is van groot belang voor de gemeente en alle inwoners van West Betuwe. Natuurlijk is dit grotendeels afhankelijk van landelijke trends. Dat neemt echter niet weg dat de gemeente een centrale rol speelt bij het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe ondernemingen. Door ondernemerschap te stimuleren en bedrijven aan West Betuwe te binden, stimuleert de gemeente de werkgelegenheid. En ja, soms betreft het ook bewuste, gerichte regulering vanuit de lokale overheid, bijvoorbeeld ter bescherming van ondernemers en/of werknemers.

Dorpsbelangen is jaarlijks met ondernemers in gesprek om te begrijpen welke knelpunten moeten worden weggenomen en welke kansen zij zien voor verdere versterking van de lokale economie.

Vestigingsklimaat

Een van de kernkwaliteiten van de gemeente West Betuwe is de gunstige ligging: midden in Nederland en door spoor, rijkswegennet en waterwegen heel goed ontsloten. Dorpsbelangen is van mening dat hier optimaal gebruik van moet worden gemaakt. De land- en tuinbouwsector en alles wat hier direct aan gekoppeld kan worden, verdienen alle aandacht en dienen ruimte te krijgen om te groeien. Dit betekent echter niet dat het mooie landschap volgebouwd kan worden met (grote) schuren, loodsen en overslagterreinen. Net zoals bij "wonen" is een zorgvuldige ordening van de openbare ruimte van belang. Bedrijfsleven, recreatie en toerisme en wonen moeten harmonieus en logisch in elkaar overvloeien. Fruit en de fruitbeleving, transport en logistiek zijn de unieke kernwaarden en sterke punten van onze gemeente en moeten wat Dorpsbelangen betreft de komende periode verder uitgebouwd gaan worden zodat naast een goede woon- en opleidingsomgeving ook werkgelegenheid gewaarborgd is voor onze bevolking.

Dorpsbelangen is van mening dat de gemeente tot taak heeft haar economische omgeving zo efficiënt mogelijk in te richten zodat de lasten voor de inwoners zo laag mogelijk gehouden kunnen worden.

Dorpsbelangen acht het dan ook van belang dat er geïnvesteerd wordt in het aantrekken van fruitgerelateerde bedrijven op het gebied van transport en logistiek en van het verder uitbouwen van onze land- en tuinbouwactiviteiten. Dorpsbelangen spant zich daarom tot het uiterste in om de fruitteelt, die door klimaatverandering en wet- en regelgeving steeds meer onder druk komt te staan, optimaal te bedienen. In dit kader ondersteunen wij ook graag nevenactiviteiten die bijdragen aan de fruitbeleving van de Betuwe en willen wij de huisvesting van seizoenarbeiders beter geregeld hebben.

Dorpsbelangen ziet ook mogelijkheden in het "uitnutten" van de landelijke omgeving op het gebied van gezondheid, ontspanning en recreatie. Het stroomgebied van de Linge, de Waal, het Betuws landschap en de Hollandse waterlinie bieden alle

mogelijkheden.

Initiatieven die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de recreatieve sector dienen dan ook gesteund te worden.

Winkelvoorzieningen in de kernen ondersteunen wij vanzelfsprekend van harte, daar waar nodig spant de gemeente zich in om het niveau op peil te houden of zelfs te verbeteren door een houding van buiten kaders denken en nieuwe concepten toestaan, uiteraard wanneer hier voldoende behoefte, draagvlak en slagingskansen bij aanwezig is.

Tenslotte hecht Dorpsbelangen heel veel waarde aan het versterken van de industriële- en dienstclusters door deze bedrijven te faciliteren zodat zij beter kunnen ondernemen. Ook kennisintensieve bedrijven zien wij in het kader van (innovatieve) ontwikkelingen graag in onze gemeente gehuisvest. Goed ontwikkelde bedrijventerreinen met een uitstekende infrastructuur zijn voor ons vanzelfsprekend. De aanleg van glasvezel in onze gemeente is van essentieel belang. Voorstellen die hiervoor komen en dit bewerkstelligen zullen we ondersteunen.

Initiatieven stimuleren, regeldruk verminderen

We vinden het heel belangrijk dat we in de plannen van de gemeente onze lokale ondernemers betrekken. Ondernemers op het gebied van agribusiness, toerisme & recreatie en logistiek nemen een bijzondere plaats in. Maar zeker ook het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Zij vormen zowel een krachtige bron van ondernemerschap als een potentieel kwetsbare groep, die via bestaande inspraakkanalen tot nu toe beperkt gehoord wordt.

Voor een impuls aan de lokale economie is een actieve opstelling vanuit de gemeentelijke organisatie richting hen en de verschillende belangeninstanties noodzakelijk. Ondernemersverenigingen, platforms of andere belanghebbenden zijn structureel betrokken bij alle plannen, die voor ondernemers belangrijk zijn. Samen met hen stelt de gemeente West Betuwe een visie op.

En, voor meer wederzijds begrip willen we onder andere ontmoetingen gaan organiseren (ook voor zzp'ers). Het ondernemersklimaat wordt positief beïnvloed. De gemeente kan ook door kleine initiatieven ondernemerschap stimuleren. Bijvoorbeeld middels een kennisnetwerk voor startende ondernemers,

waarin zij nuttige tips en adviezen kunnen krijgen van ervaren ondernemers en professionals.

Om het vestigingsklimaat in West Betuwe te (blijven) verbeteren moeten we voortdurend blijven kijken naar kijken naar het bestaansrecht en de relevantie van bestaande regels en vergunningen. Waar mogelijk moeten deze versimpeld of zelfs afgeschaft worden. Ondernemers moeten zo min mogelijk tijd en geld kwijt zijn aan bureaucratie. Minder regels helpt bijvoorbeeld de agrariërs, winkeliers en zzp'ers om dynamischer te ondernemen.

We willen ruimte bieden aan lokale ondernemers om zich verder te ontwikkelen. De agrarische sector en de fruitteelt en alles wat daarmee samenhangt, stimuleren we in het bijzonder. Ze zijn belangrijk voor de identiteit van de gemeente. Binnen de wettelijke mogelijkheden zijn we soepel in nevenactiviteiten die ons gebied promoten en de bloesem- en fruitcultuur beschermen en bevorderen, zoals de kleine landgoedwinkels, theetuinen en (mini-)campings op eigen erf.

Werkgelegenheid

Het ontwikkelen van (hoogwaardige) werkgelegenheid in de drie speerpunten: agribusiness, toerisme & recreatie en logistiek, heeft onze speciale aandacht. We willen ook graag meer bedrijven met 'maakindustrie' naar onze gemeente trekken. De regio werkt aan de ontwikkeling van de Logistieke Hotspot Regio Rivierenland. We volgen deze regionale afspraken binnen de mogelijkheden van ons eigen bedrijfsvestigingsklimaat. Daarnaast dienen de bedrijventerreinen in onze gemeente zo in trek te zijn dat menig bedrijf in de rij staat om er te mogen vestigen, en dat stabiliseert of bevordert ook de werkgelegenheid.

Het groter worden als nieuwe gemeente in combinatie met de extra verantwoordelijkheden die de gemeente van Rijksweg krijgt als het gaat om werkloosheid en de bestrijding hiervan zullen de komende jaren de nodige aandacht vragen. Dorpsbelangen is een sociaal-liberale partij en vindt het vanzelfsprekend dat onze inwoners verantwoordelijkheid nemen voor hen die echt niet kunnen deelnemen aan de het arbeidsproces. Niet kunnen is iets anders dan niet willen. Wij verwachten van iedereen realiteitszin dus als je kunt, doe je mee.

De beperkte middelen die wij van Rijksweg krijgen voor de mensen die echt niet kunnen bijdragen aan de reguliere arbeidsmarkt, moeten wij zo efficiënt

mogelijk besteden. Van eenieder die niet bijdraagt maar wel gebruik maakt van de financiële middelen van de gemeenschap mag verwacht worden dat hij/zij op andere wijze een bijdrage levert aan deze gemeenschap. Een en ander uiteraard passend bij de persoon en zijn/haar vermogens.

Meedoen in de maatschappij, hier actief onderdeel van uitmaken, is wat wij voor ogen hebben. Niemand uitgesloten. De enorme individualisering van het laatste decennium maar vooral het daarmee samenhangende egoïsme, vinden wij geen eigenschap die aansluit bij het "leefbaarheidsdenken" binnen onze dorpen en dient dan ook actief bestreden te worden.

Het effect van structurele zondagsopening

Een meerderheid van winkeliers in onze kernen heeft ons aangegeven dat structurele zondagsopening voor hen nadelig is, zeker die zonder personeel. Bij structurele zondagsopening betekent dit extra werkuren en/of extra (duur) personeel. Velen geven aan een dag in de week 'rust' erg prettig vinden. Sommigen niet alleen vanuit kerkelijk oogpunt, maar ook vanuit maatschappelijk oogpunt. Het is ook beter voor het lokale verenigingsleven. Structurele zondagsopening is een vorm van uitbreiding van de "24-uurs"-economie. Doordat meer mensen op zondag zouden werken of boodschappen doen, verminderd de tijd en aandacht voor andere "zondags"-activiteiten als sportclubs, cultureel en kerkelijk. Het wordt steeds moeilijker om mensen structureel in groepsverband

activiteiten te laten ontplooiën. Structurele zondagsopening doet daar dus een schepje bovenop. De leefbaarheid, in dit geval het voortbestaan van het lokale verenigingsleven en culturele activiteiten, komt daarmee vanuit een groter perspectief beredeneerd op lange termijn in het gedrang. Aan de andere kant zijn er natuurlijk ook inwoners en ondernemers die daar anders over denken. Wij denken dat uiteindelijk beperkte zondagsopening (zo'n 6 tot 12 keer per jaar, van 12.00 tot 17.00 uur) alleen kan werken wanneer de handen binnen de lokale gemeenschap ineengeslagen worden. In de eerste plaats de ondernemers onderling, die gecoördineerd richting de klanten/bezoekers gezamenlijk opengaan en communiceren. Maar Dorpsbelangen verplicht dit niet, het is wat ons betreft op basis van vrijwilligheid. Daarnaast zal er in deze tijd extra beleving toegevoegd moeten worden om de nodige aantrekkingskracht te realiseren. Dit kan juist met culturele- en/of sportactiviteiten in het centrum in de buurt van de winkels, kortom in samenwerking met andere lokale 'partners' als sportclubs en/of culturele activiteiten. Tot slot is Dorpsbelangen van mening dat deze dagen aandacht en respect voorop staan, niet alleen richting klanten, bezoekers en lokale 'partners', maar bijvoorbeeld ook richting de religieuze medemens. En daarom pleiten wij naast 6 tot 12 keer zondagsopeningen ook voor openingstijden van 12.00 tot 17.00 uur te starten als experiment voor 1 jaar inclusief evaluatie met ondernemers.

Waardenburg

Samenvatting Economie, ondernemen en werken

- Stimuleren ondernemersklimaat op basis van win-win
- Minder regeldruk, snelle(re) procedures
- Private ontwikkelingen stimuleren en faciliteren
- Stimuleren van de agrarische sector en de fruitteelt en alles wat daarmee samenhangt
- Transport en logistiek optimaal faciliteren
- Recreatie en toerisme stimuleren
- Werkgelegenheid optimaliseren voor iedereen
- Uitkeringsgerechtigden inschakelen voor de gemeenschap
- Verruiming winkeltijden op zondag (6 > 12 per jaar) op basis van vrijwilligheid als experiment
- Stimuleren lokale werkgelegenheid met onderhandse gunning (inclusief Social return)
- Actualiseren Algemeen Plaatselijke Verordening voor West Betuwe
- Voortdurend blijven kijken naar het bestaansrecht en de relevantie van bestaande regels en vergunningen
- De aanleg van glasvezel in het buitengebied van onze gemeente ondersteunen wij en zien wij als nutsvoorziening

9. Onderwijs

Dorpsbelangen hecht grote waarde aan goed onderwijs in de gemeente West Betuwe. Het onderwijs moet zodanig zijn ingericht dat ieder kind met vertrouwen de toekomst tegemoet kan zien en uitzicht heeft op een baan, het liefste in onze eigen gemeente natuurlijk. Onderwijs vervult ook een belangrijke schakel in het versterken van de verbondenheid en samenhang, die mensen ervaren met elkaar en met de kern waarin zij wonen. Dit zijn belangrijke redenen waarom Dorpsbelangen in West Betuwe naast een volwaardig scholenaanbod ook goede verbindingen met het cultuuraanbod en bedrijfsleven wil realiseren.

Vroege en voorschoolse educatie

Dorpsbelangen vindt dat ieder kind alle mogelijkheden moet hebben tot het volgen van onderwijs. Dit begint al vóórdat een kind naar de basisschool gaat. Alle kinderen vanaf 2,5 jaar moeten toegang (kunnen) hebben tot voorschoolse voorzieningen. Zo wordt immers bevorderd dat kinderen met uiteenlopende achtergronden van jongs af aan met elkaar in aanraking komen, mede om de sociale contacten te ontwikkelen. Door kwalitatief goede opvang kunnen zij spelenderwijs hun talenten ontwikkelen en worden eventuele (taal-)achterstanden teruggedrongen of voorkomen.

Basisonderwijs en Alles-in-één-scholen

We bevorderen het **voortbestaan van dorpsscholen en peuterspeelzalen** en het zo efficiënt mogelijk gebruik van accommodaties. Dorpsbelangen is voorstander van Alles-in-één-scholen (brede scholen) waarbij onderwijs en kinderopvang samenwerken en gezocht wordt naar naar combinaties met cultuur en sport. Op één locatie kunnen kinderen terecht voor voorschoolse opvang en ontwikkeling, onderwijs, buitenschoolse opvang, sport en cultuur. Door dit brede aanbod kan de school beter inspelen op de individuele behoeften van een kind, talenten stimuleren en eventuele achterstanden in een vroeg stadium signaleren. Bij nieuwbouw maakt de gemeente een combinatie van functies mogelijk, zodat het gebruik van schoolgebouwen buiten schooltijden wordt bevorderd. Om onze bestaande scholen toekomstbestendig te houden en optimaal te verduurzamen is veel geld beschikbaar gesteld om dit de komende jaren ook daadwerkelijk uit te voeren. Ook de samenwerking tussen de basisscholen en andere voorzieningen in West Betuwe moet worden geïntensiveerd.

Zijn de lokale mogelijkheden voor passend onderwijs uitgeput? Dan willen wij zorgen dat kinderen die dat nodig hebben naar het speciaal onderwijs kunnen gaan.

Voortgezet onderwijs

Een goede opleiding is noodzakelijk voor een ieder. Dorpsbelangen is van mening dat onze gemeente West Betuwe alles heeft om volwaardig voortgezet onderwijs alsook beroepsopleidingen te kunnen huisvesten. De gemeente moet zich hier dan ook sterk voor (blijven) maken. Wij zijn van mening dat

intensieve samenwerking tussen schoolbesturen en gemeente een goede basis kan zijn voor volwaardige middelbaar onderwijs (met onder- en bovenbouw) in West Betuwe. Dorpsbelangen ziet graag dat jeugd die de basisschool verlaat in eigen gemeente voortgezet onderwijs kan volgen. Dit versterkt de binding die de jeugd van 12 tot 18 jaar heeft met West Betuwe en het verenigingsleven. Het heeft ook tot gevolg dat sociale contacten tussen de West Betuwse kinderen onderling niet verwateren.

We zien daarbij uit naar de samenwerking van het middelbaar onderwijs met de basisscholen, andere maatschappelijke instellingen, het sportieve en culturele verenigingsleven en natuurlijk het lokale bedrijfsleven. Deze samenwerking is ook noodzakelijk voor het behoud en uitbreiding van de onderwijsinstellingen op het gebied van fruit, fruitteelt, land- en tuinbouw en toerisme.

Tenslotte kan de middelbare school wat Dorpsbelangen betreft ook een plek zijn voor sociale activiteiten voor de West Betuwse jeugd.

Passend onderwijs

Alle kinderen hebben recht op onderwijs dat bij hen past. Mentale of fysieke beperkingen mogen geen obstakel zijn om onderwijs te krijgen op het niveau dat bij een kind past. Dorpsbelangen wil dat jeugdzorgpartijen en scholen nauw samenwerken om kinderen optimaal te begeleiden. Het gat tussen regulier en speciaal onderwijs moet kleiner worden. Aandacht voor dyslexie, taalproblematiek en hoogbegaafdheid moeten een vanzelfsprekend onderdeel van het onderwijs zijn.

Samenvatting Onderwijs

- Ruimte voor talentontwikkeling en sociaal emotionele ontwikkeling
- Voorschoolse opvang en ontwikkeling mogelijk maken
- Brede scholen, Dorpsscholen en Peuterspeelzalen behouden
- Betreffende schoolgebouwen versneld renoveren en tegelijkertijd verduurzamen
- Investeren in het bestrijden van laaggeletterdheid onder inwoners en investeren in digitale vaardigheden jong en oud
- Volwaardige middelbare scholengemeenschap in de gemeente, met onder- en bovenbouw
- Goede verbinding(en) met het sportieve en culturele verenigingsleven en het lokale bedrijfsleven
- Alle kinderen hebben recht op onderwijs dat bij hen past

10. Zorg en welzijn

Asperen

Onze gezondheid is van het allergrootste belang. Goede zorg is daarom van onschatbare waarde, maar ook hoogstpersoonlijk. Dorpsbelangen wil dan ook dat mensen ondersteund worden bij het zelf regie nemen over hun verzorging. Zorg en welzijn moeten erop gericht zijn dat mensen zo lang en zoveel mogelijk zelfstandig en zelfredzaam blijven, waarbij de kwaliteit van leven voorop staat. Waar mogelijk moeten mensen zelf intensief bij hun zorg- en ondersteuningsplannen betrokken zijn en samen met hulpverleners en naasten, de meest passende oplossingen vinden. De gemeente heeft een faciliterende rol en staat klaar voor bewoners die niet in staat zijn om zelf de regie te nemen.

Deze gemeenteraadsverkiezingen zijn de eerste na de omvangrijke decentralisaties via de WMO – op gemeentelijk niveau de uitvoering van taken in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) die voorheen vanuit het rijk geregeld werden –, jeugdwet en participatiewet. Die transformatie heeft als hoofddoel het vergroten van de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van kwetsbare inwoners. Maatregelen daartoe zijn onder andere stimuleren van een grotere arbeidsparticipatie, vroegtijdige ondersteuning op maat, stimuleren van langer zelfstandig wonen, ruimte bieden aan burgerinitiatieven en meer resultaatgericht werken door professionals. Het sociaal kernteam West Betuwe is het loket voor je vragen over hulp en ondersteuning

10. Zorg en welzijn

bij (jeugd)zorg, welzijn en meedoen in de maatschappij. Het sociaal kernteam zoekt voor alle 26 kernen naar praktische oplossingen en maatwerk voor inwoners met hulpvragen of problemen. Dorpsbelangen wil goed de effectiviteit van het kernteam kunnen (blijven) monitoren, met daarbij input vanuit de inwoners.

Preventie en solidariteit

Vanzelfsprekend is voorkomen beter dan genezen. Vandaar dat Dorpsbelangen iedereen in West Betuwe wil stimuleren tot een gezonde leefstijl. Sport en spel, kunst en cultuur, mobiliteit, rust en ruimte: allemaal zaken die positief kunnen bijdragen aan een goede gezondheid, het welzijn, van de inwoners van onze gemeente West Betuwe. Daarom vindt Dorpsbelangen optimale mogelijkheden binnen deze aandachtsgebieden in West Betuwe van groot belang, zowel voor de jeugd als ouderen. Wij zullen ons hiervoor inspannen! Op school moet uiteraard ook aandacht zijn voor een gezonde leefstijl en voeding. Dorpsbelangen wil dat de gemeente onderzoekt wat hiervoor de beste invulling en manier is, waarbij expliciet gekeken moet worden naar succesvolle bestaande programma's bij onze scholen en in andere gemeenten.

Toch zullen er ook altijd mensen zijn die ondanks alles toch niet de mogelijkheid hebben een leven te leiden dat wij ons zelf allemaal wensen. Te weten een gezond en gelukkig leven. Met deze mensen zijn wij solidair. Wij streven ernaar iedereen deel te laten nemen aan de samenleving. Zoonafhankelijk mogelijk. Samenwerking met belangenbehartigers van de verschillende maatschappelijke en welzijnsorganisaties is naar ons idee een goede mogelijkheid om te komen tot een samenleving waar iedereen zich kan ontplooiën op een passende manier. Redelijkheid en billijkheid zijn basis.

Voor iedereen die niet kan meedoen, hebben wij de plicht te zorgen.

Dorpsbelangen blijft alert op de veranderingen in ons sociaal stelsel, voortvloeiend uit de besluiten van het rijk. Meer dan ooit hebben wij de plicht deze transities goed te volgen en er zorg voor te dragen dat goede zorg in al onze dorpen gegarandeerd is.

Ieder kind heeft recht op een gezonde jeugd. Een op de zeven kinderen in Nederland is te zwaar. Kinderen met overgewicht zitten vaak niet lekker in hun vel, zijn minder fit dan hun leeftijdsgenoten, worden vaker gepest en krijgen later vaak te maken met fysieke problemen. Dorpsbelangen vindt het belangrijk dat ook de gemeente West Betuwe een JOGG-gemeente

(Jongeren op gezond gewicht) wordt. Dat betekent focus op een eigen lokale aanpak voor een gezonde omgeving en gezonde jeugd. Het streven is dat iedereen zich inzet om gezond eten en bewegen voor kinderen en jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken.

Welzijnsaanbod en Mantelzorg

Dorpsbelangen ziet kansen om het welzijnsaanbod overzichtelijker, efficiënter en toegankelijker te maken door onder andere de versnippering in het welzijnsaanbod tegen te gaan. Wij brengen meer activiteiten bij één organisatie onder en bevorderen samenvoegingen van organisaties op dit terrein. Daarnaast pleit Dorpsbelangen voor optimale steun voor mantelzorgers en vrijwilligers. Mantelzorgers en vrijwilligers zijn onmisbaar. Toegewijd en liefdevol zorgen zij, vaak gedurende een langere periode, voor een naaste uit hun omgeving. Het is begrijpelijk dat hen dit ook te veel kan worden. Ook de komende periode wil Dorpsbelangen dat er voor mantelzorgers ondersteuning, een mantelzorgcompliment, aangevraagd kan worden bij de gemeente. Maar Dorpsbelangen wil dat zij meer mogelijkheden krijgen om tijdelijk van hun zware taak te worden ontlast, de zogenoemde respijtzorg. Mantelzorgers/vrijwilligers verdienen respect, waardering en aandacht. Dorpsbelangen wil dat de gemeente ook samen met mantelzorgers en vrijwilligers in gesprek gaat, om zodoende nog beter zicht te krijgen op de manier waarop zij het beste kunnen worden ondersteund. Verder faciliteert de gemeente door middel van praktische workshops met tips en oefeningen voor Mantelzorgers.

Inclusieve gemeente West Betuwe

Gemeente West Betuwe is een Inclusieve gemeente, oftewel inwoners met en zonder een beperking krijgen dezelfde kansen om mee te kunnen doen in onze lokale samenleving op divers gebied (zoals wonen, werken, leren, vrije tijd). Daarnaast vinden wij het van groot belang dat inwoners met een beperking ongehinderd en veilig over straat kunnen en gebruik kunnen maken van openbare voorzieningen. Zo

mogen er geen hoge op- en afstapjes op veel gebruikte looproutes zijn, moeten ov-haltes makkelijk te bereiken zijn, mogen de betaalautomaten niet te ver weg van gehandicaptenparkeerplaatsen staan en dienen blindengeleideroutes vrij te zijn van obstakels. De gemeente dient in nauw overleg met mensen met een beperking en/of belangenorganisaties mogelijke hindernissen zo snel mogelijk uit de weg te ruimen.

Ouderen

Dorpsbelangen wil voorkomen dat ouderen, gedurende het ouder worden, in een sociaal isolement terechtkomen. Er wordt door de uitvoering van het WMO-beleid veel ondernomen door Stichting Welzijn West Betuwe. De activiteiten van deze stichting mogen wat ons betreft nog meer in de publiciteit worden gebracht. Daarnaast willen we dat ouderen de kans wordt geboden om zolang mogelijk zelfstandig in hun eigen huis te blijven wonen. Voorwaarde is uiteraard dat nieuwe woningen zoveel mogelijk levensloopbestendig worden gebouwd en in oudere woningen de noodzakelijke aanpassingen worden gerealiseerd.

Daarnaast ziet Dorpsbelangen kansen in een nog te realiseren (online) platform dat ouderen en andere hulpbehoevenden de mogelijkheid biedt om makkelijk in contact te komen met vrijwilligers. Om dit platform optimaal te laten functioneren en veel potentiële vrijwilligers te bereiken, moet die goed gepromoot worden, ook vanuit de gemeente.

Het is tot slot van belang dat ouderen zonder toegang tot een computer de mogelijkheid houden om door de gemeente geholpen te worden. Zoals eerder aangegeven zien wij dit graag ingevuld door dienstverlening op locatie, dichtbij de inwoners. Voor diensten die niet op locatie kunnen, en dus verder weg zijn, willen wij voor ouderen een optimale telefonische bereikbaarheid en op vaste momenten vrije inloop.

Jongeren en jeugdzorg

Kinderen opvoeden is een uitdaging en ouders of verzorgers zijn primair verantwoordelijk voor die opvoeding. Dorpsbelangen vindt het echter vanzelfsprekend dat scholen en overheid meedenken en meehelpen. In die gevallen waarin ouders/verzorgers de aan hen gestelde verwachtingen niet waarmaken, zullen zij daadkrachtiger aangesproken moeten worden op hun verantwoordelijkheid. Deze beleidslijn zal ook de komende jaren doorgezet worden. Het spreekt voor zich dat de gemeente zich

sterk zal maken voor die jongeren die niet die kansen krijgen waar ze recht op hebben. Ieder kind heeft recht op een toekomst. Jeugdhulpverlening blijft in ogen van Dorpsbelangen een heel belangrijke gemeentelijke taak. Bij jeugdzorg is het uitgangspunt gezond en veilig opgroeien. En, we gaan van risicodenken naar talentontwikkeling.

Volksgezondheid en milieu

Dorpsbelangen stelt zich uiterst alert op voor wat betreft dit punt. Uitgangspunt is dat gezondheid en welzijn van onze inwoners gewaarborgd zijn. West Betuwe betreft een (potentieel) kwetsbaar gebied als het gaat om een gezonde leefomgeving. We worden doorkruist door snelwegen (A15, A2) en treinlijnen en men wil nu ook een treinaftakking maken van Boxtel naar Meteren, op de Betuwelijn. Allemaal veel verkeersbewegingen welke direct invloed hebben op aspecten als geluidsoverlast en luchtvervuiling (bijvoorbeeld fijnstof). Dorpsbelangen wil waken voor onze luchtkwaliteit. Bij uitbreiding en aanpassing van het wegnennet en trein tracé zien wij er op toe dat vanuit de provincie en het rijk compenserende maatregelen worden getroffen en zij deze aanpassingen ook betalen. Want wij willen zowel de risico's als de belasting hiervoor niet bij onze inwoners neerleggen. Dorpsbelangen staat er op dat iedereen in onze gemeente het gevoel moet hebben dat er alles aan gedaan is om de volksgezondheid en het woongenot te waarborgen. In dit licht past ook dat er te allen tijde rekening moet worden gehouden met de inwoners en dat zij uiterst proactief worden geïnformeerd over projecten/gebeurtenissen die van invloed (kunnen) zijn op de volksgezondheid en het milieu. Zo ook als het onderwerpen betreft als zendmasten (UMTS/straling?), effecten van fruitbewerking (spuitmiddelen/spuitzones), kunstgrasvelden (rubbergranulaat) en asbest. Voor onze partij is het van cruciaal belang dat op basis van consistente onderzoeksrapporten wij een juiste afweging kunnen maken of de volksgezondheid van onze inwoners dan wel milieu ernstig kunnen schaden.

Dit betekent:

- Wij onze raadsbesluiten dan ook altijd baseren op de laatste (wetenschappelijke) onderzoeken, feiten en draagvlak wanneer de volksgezondheid en/of milieu in het geding (kunnen) komen
- Goede en tijdige voorlichting en communicatie in begrijpelijke taal met onze inwoners zullen eisen

- Inwoners serieus nemen en (vooraf) betrekken bij planvorming of gebeurtenissen

Samenvatting Zorg en welzijn

- Bereikbare overheid voor iedereen (laagdrempelig)
- Goede betaalbare zorg voor hen die het nodig hebben
- Inzetten op preventie binnen de zorg, want voorkomen is beter dan genezen
- Zorg- en welzijnsaanbod overzichtelijker, efficiënter en toegankelijker maken
- Maatwerk in voorzieningen passend bij de kernen en de behoefte van onze inwoners
- Integraal kernteam levert maatwerk en staat dichtbij haar inwoners met een hulpvraag
- Extra aandacht voor potentieel toenemende eenzaamheid
- Ouderen de kans bieden om zolang mogelijk zelfstandig in hun eigen huis te blijven wonen
- Minima, chronisch zieken, mantelzorgers kunnen altijd op ons rekenen
- West Betuwe is ook straks een 'JOGG-gemeente' (Jongeren op gezond gewicht) en een 'Inclusieve gemeente' (iedereen kan meedoen)
- Wanneer de volksgezondheid en/of milieu in het geding (kunnen) komen, baseren wij onze raadsbesluiten altijd op de laatste (wetenschappelijke) onderzoeken, feiten en draagvlak
- Sociaal kernteam (loket voor zorg en welzijn) levert maatwerk en staat dichtbij haar inwoners met een hulpvraag

11. Veiligheid en handhaving

Neerijnen

Alle mensen horen zich in onze gemeente thuis en veilig te voelen. We zijn gastvrij en geven elkaar de ruimte om binnen de algemene fatsoensnormen naar eigen inzicht en opvattingen te leven. Strikte(re) handhaving van de regels is een manier om dit mogelijk te maken. West Betuwe is op zichzelf een veilige gemeente. Toch is het 'gevoel' van veiligheid in bepaalde delen van West Betuwe de laatste jaren geschaad door incidenten, waaronder woning- en auto-inbraken.

Veiligheid betekent voor onze partij echter ook preventieve maatregelen nemen tegen incidenten en calamiteiten of daarop goed voorbereid te zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan onze hulpdiensten en bescherming tegen wateroverlast.

Betrokken inwoners en preventie

Inwoners en ondernemers zijn de oren en ogen van de gemeente. Zij kunnen belangrijke signalen van criminaliteit of overlast tijdig opvangen en doorgeven aan elkaar, de politie en gemeente. Het is goed dat deze samenwerking in de praktijk steeds meer vorm krijgt, door bijvoorbeeld toename van WhatsApp-groepen en het gebruik van Burgernet. Maar denk ook aan burgerinitiatieven als de aanschaf van AED apparaten op plekken waar veel inwoners samenkomen (o.a. dorpshuizen, verenigingsgebouwen) en het opzetten van 6-minuten zones. Deze vorm van betrokkenheid van inwoners heeft als bijkomend voordeel dat deze ook het 'gevoel' van veiligheid versterkt. Daarom wil Dorpsbelangen dat buurtpreventieprogramma's en andere burgerinitiatieven op dit vlak proactief worden gestimuleerd. Daarnaast ziet Dorpsbelangen graag dat er 'voorlichtingsavonden preventie' voor onze inwoners door politie en brandweer i.s.m. gemeente consequent worden opgepakt.

Handhaving, BOA's en Wijkagenten

De gemeente heeft zorg te dragen voor een veilige, geordende en ordelijke leefomgeving. Dit vraagt met regelmaat actief optreden van de politie en of bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) en handhavers. Deze verplichting van de gemeente is echter niet exclusief. Ook van onze inwoners mogen wij verwachten dat zij zich aan wet en regelgeving houden en anderen, die dat niet doen, aanspreken op hun gedrag. Veel mensen zullen hier weer aan moeten wennen, maar voor een goed (en betaalbaar) leefklimaat is het noodzakelijk dat wij allemaal onze eigen verantwoordelijkheid nemen op dit vlak. Dorpsbelangen wil dat de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's) in West Betuwe in eerste instantie proberen conflicten op te lossen in overleg met de overtreder, maar er zo nodig niet voor terugschrikken om te handhaven. Extra BOA- capaciteit voor de handhaving valt slechts te overwegen, als blijkt dat de bestaande capaciteit tekortschiet. Bij handhaving moet de nadruk liggen bij zaken die door bewoners en overige gebruikers

van een gebied als zeer storend of onveilig worden ervaren. Om in te spelen op een veranderende tijd, moeten in overleg met bewoners en gebruikers de prioriteiten regelmatig worden geactualiseerd. Over integriteit, normen en waarden kan lang gepraat worden. Een integere lokale samenleving bereiken wij echter alleen door actief integer gedrag van onszelf. Dorpsbelangen is van mening dat in een democratie verwacht mag worden dat gemaakte afspraken nagekomen worden en wet en regelgeving gevolgd. Wordt dit niet gedaan dan zijn wij van mening dat hier ook **strikt** tegen opgetreden moet worden.

De wijkagent heeft goed zicht op wat er speelt in zijn of haar wijk. Onze wijkagenten zijn de spil van de kern of wijk. Kent doorgaans de inwoners goed en pakt problemen die er zijn samen met hen op. Van de wijkagent verwachten we dat signalen die de veiligheid van een kern en/of wijk aangaan, tijdig bij de gemeente worden gemeld. De gemeente heeft op haar beurt de verantwoordelijkheid om deze signalen serieus te nemen en hier gepaste actie op te ondernemen. Door een goede samenwerking tussen politie en gemeente kan de veiligheid op termijn echt verbeteren. Het actieve beleid, gericht op het beperken van overlast door hangjongeren, drugsgebruik, vernielingen en asociaal gedrag (zero tolerance), zetten we samen met de politie voort.

We overleggen ook continu met de politie om meer blauw op straat te krijgen (en eventueel bijzondere opsporingsambtenaren). In West Betuwe zijn nu ca. 8 wijkagenten terwijl dat er straks 10 moeten zijn naar onze mening. Ook stellen wij voor dat wijkagenten meer lokaal vanuit bijvoorbeeld een dorpshuis kunnen werken en/of inloopspreekuur houden.

Hulpdiensten

Dorpsbelangen stelt als eis dat hulpdiensten als politie, brandweer en ambulance op niveau moet blijven in onze gemeente. Zeker gezien de ligging en de grote van de nieuwe gemeente West Betuwe. Wij vinden dat er structurele afstemming moet plaatsvinden tussen politie, de gemeenteraad en zeker ook de inwoners van de gemeente West Betuwe.

Waterveiligheid

In onze gemeente beschermen diverse dijken ons tegen overstromingen. Dorpsbelangen vindt het belangrijk dat deze in optimale staat verkeren en tevens voorbereid zijn op toekomstige klimaatveranderingen. Voor wat betreft de Waaldijk is recentelijk een plan gemaakt, waar naast het Waterschap Rivierenland/ Staatsbosbeheer ook inwoners in hebben geparticipeerd. De bevolking heeft door middel van

diverse bijeenkomsten kennis van dit plan kunnen nemen en hun eventuele vragen/opmerkingen op papier kunnen stellen. Dorpsbelangen hecht daar grote waarde aan, zo ook aan de input die over dit plan is verkregen in het Bidbook. Wij zien erop toe dat de wensen van onze inwoners, indien realistisch, worden meegenomen en gerealiseerd, welke bijdragen aan de veiligheid en leefbaarheid in onze kernen.

Samenvatting Veiligheid en handhaving:

- Veilige woon- en leefomgeving
- Hulpdiensten als politie, brandweer en ambulance moeten qua middelen, capaciteit en inzetbaarheid op niveau blijven in onze gemeente
- Politie en BOA's zijn zoveel als mogelijk zichtbaar in de kern/wijk aanwezig
- Strikte(re) handhaving
- Wijkagenten kunnen (lokaal) werken in onze kernen d.m.v. spreekuur/middag
- Buurtpreventieprogramma's worden proactief gestimuleerd
- AED-apparaten op plekken waar veel inwoners samenkomen (o.a. dorpshuizen, verenigingsgebouwen)
- Voorlichtingsavonden preventie voor onze inwoners houden door politie, brandweer en gemeente
- Dierenmishandeling en verwaarlozing worden hard aangepakt
- Echte overlast, dumping (chemisch) afval, criminaliteit, wietplantages dienen direct aangepakt en bestreden te worden
- Verkeersveiligheid garanderen van (kwetsbare) verkeersdeelnemers
- Betrokkenheid inwoners bij plannen dijkverzwaring

12. Sport en bewegen

Heeselt

Sporten en bewegen is belangrijk voor de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Dorpsbelangen wil dat de inwoners van West Betuwe een leven lang de mogelijkheid hebben om te sporten en te bewegen. Voor onze partij is dit al jaren een belangrijk speerpunt. Door te sporten en te bewegen blijven mensen niet alleen fitter,

het brengt mensen ook letterlijk en figuurlijk bij elkaar. Het is goed voor de sociale contacten en voor een goede sociale ontwikkeling van kinderen. Voor zowel binnen- als buitensport speelt de gemeente een belangrijke rol in het aanbod van sportaccommodaties. Dorpsbelangen streeft dan ook naar een breed en goed ontwikkeld aanbod.

Sport voor iedereen

Veel inwoners van West Betuwe zijn prima in staat om zelf de mogelijkheden te creëren om te sporten. Voor sommigen is dat echter niet vanzelfsprekend, dan moet de gemeente bijspringen. Zo zijn er kinderen die niet kunnen sporten vanwege de financiële situatie van hun ouders. Het jeugdsportfonds vervult hierin een steeds belangrijkere rol (ieder kind moet kunnen sporten). Ook het versterken van het sport- en beweegaanbod voor ouderen is een belangrijk aandachtspunt. Dorpsbelangen ziet hier een rol weggelegd voor de Stichting Welzijn West Betuwe, met name voor de combinatiefunctionarissen Sport en Bewegen. Zij leveren nu al een belangrijke bijdrage aan de sportdeelname van kinderen en ouderen. In West Betuwe kan dit verder worden uitgebouwd, in samenwerking met sportverenigingen, basisscholen, naschoolse opvang, verzorgingshuizen en welzijnsinstellingen.

Sportverenigingen en -accommodaties

Sportverenigingen zijn organisaties die veelal afhankelijk zijn van contributies van leden en de inzet van vrijwilligers. Dit functioneert vaak erg goed. Verschillende sportverenigingen bestaan al heel lang en zijn goed in staat gebleken om nieuwe uitdagingen steeds weer het hoofd te bieden. Het toenemend 'consumentisme' in onze huidige maatschappij is één van die uitdagingen: sommige leden zien zichzelf meer als klant dan als lid van een sportvereniging, met alle verantwoordelijkheden die daarbij horen. Mede hierdoor hebben sommige verenigingen te maken met een teruglopend aantal vrijwilligers. Dit wordt ook in de hand gewerkt door de toenemende regelgeving op verschillende terreinen, zoals horeca, milieu en accommodaties. Hierdoor is het verder professionaliseren van de verenigingsstructuur vereist. Niet elke vereniging weet daar goed raad mee. Dorpsbelangen waardeert de inzet van alle vrijwilligers binnen de sportverenigingen enorm en vindt het belangrijk om dit ook te laten blijken. De gemeente moet sportverenigingen bijstaan om de uitdagingen van deze tijd aan te gaan. De gemeente investeert met name bij teamsporten veel geld in

sportfaciliteiten. Het is wenselijk dat verenigingen in partnerschap met de gemeente een maatschappelijke tegenprestatie leveren. Zo kunnen sportverenigingen allerlei initiatieven ontplooiën voor mensen die geen lid van de vereniging zijn, en met dat doel de ruimte van de eigen sportaccommodatie beschikbaar stellen. Het investeren in sportaccommodaties is een belangrijke taak van de gemeente. Daarbij zoeken we naar een manier om het sportbudget efficiënt en effectief in te zetten. Er ontstaat een meerwaarde als een (sport)vereniging bijdraagt aan een breder maatschappelijk effect. Bijvoorbeeld ruimte voor gehandicaptensport, activiteiten voor ouderen of deelname in (brede) schoolprojecten en naschoolse opvang. We bevorderen dit ook door te werken aan duurzame, toegankelijke accommodaties (sportparken, sporthallen, zwembad en recreatieterreinen) met multifunctioneel gebruik. We gaan uit van samenwerking en delen, ook op het gebied van sport. In dit licht stimuleren we nauwere samenwerking van sportverenigingen.

Sport en onderwijs

Sport en bewegen hebben een gunstig effect op het leervermogen van kinderen. Door middel van sport kunnen kinderen ook hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Door te sporten wordt de teamgeest bij kinderen aangewakkerd en leren zij samen te werken. Dorpsbelangen wil dat de gemeente samen met het onderwijs en de naschoolse opvang inzet op een grotere sportdeelname van kinderen. We willen de organisatie van schoolsporttoernooien stimuleren en meerkinderen via gymlessen en naschoolse workshops naar West Betuwse sportverenigingen geleiden. Een goede afstemming tussen vakleerkrachten gymnastiek, combinatiefunctionarissen sport en bewegen en sportverenigingen is van groot belang om dat doel te bereiken.

Hiernaast ziet Dorpsbelangen graag dat de gemeente West Betuwe een JOGG-gemeente (Jongeren op gezond gewicht) wordt. Dat betekent focus op een eigen lokale aanpak voor een gezonde omgeving en gezonde jeugd. Het streven is dat iedereen zich

inzet om gezond eten en bewegen voor kinderen en jongeren gemakkelijk en aantrekkelijk te maken.

Sport en bewegen in de openbare ruimte

Steeds vaker sporten mensen zonder lid te zijn van een vereniging. Heel populair zijn hardlopen, wandelen, fietsen, maar ook fitness en verschillende balsporten in de openbare ruimte. Dorpsbelangen wil

dat bij de (her)inrichting van de openbare ruimte wordt gehouden met 'sportieve rondjes', uiteraard wederom in overleg met inwoners/potentiële gebruikers. Bijvoorbeeld een veldje voor fitness, jeu de boules, 3x3 basketbal of een Cruyff Court in de openbare ruimte juicht Dorpsbelangen toe, maar dan moet daarvoor vanuit de buurt wel een initiatief worden ingediend.

Samenvatting Sport en bewegen:

- Stimuleren van sport en beweging
- Faciliteren van sportverenigingen
- Investeren in duurzame, toegankelijke accommodaties met multifunctioneel gebruik
- Combineren van sport en buitenschoolse opvang
- Stimuleren gehandicaptensport i.s.m. verenigingen
- Promoten Jeugdsportfonds voor minima (ieder kind moet kunnen sporten)
- In openbare ruimte voldoende ruimte inpassen voor sport en spel

13. Kunst, cultuur en historie

Kunst, cultuur en historie dragen in belangrijke mate bij aan ons sociale leven, ons welbevinden en aan een gemeenschappelijk/gezamenlijk gevoel van trots. Er is Dorpsbelangen dan ook veel aan gelegen om de mogelijkheden die wij hebben op te pakken of uit te bouwen. Fruitboomgaarden, agrarisch landschap, de rivieren, monumentale panden, dorpsaanzichten en jaarlijks terugkerende culturele activiteiten vormen onder andere ons lokale erfgoed. Activiteiten en initiatieven van inwoners om deze waarden duurzaam veilig te stellen, stimuleren en faciliteren we. Op de scholen kan het lokale, regionale en landelijke erfgoed onder de aandacht worden gebracht. Ook in West Betuwe plaatst Dorpsbelangen kunst, cultuur en historie daarom op de

bestuurlijke agenda. In de coalitieperiode van 2014-2018 in Geldermalsen heeft Dorpsbelangen ook de aanzet gegeven tot de cultuurnota en ziet dit graag in West Betuwe verband verder uitgebouwd. Zo krijgt het hele scala aan kunst- en cultuuruitingen in West Betuwe een vast kader in het te voeren beleid van de gemeente.

Cultuureducatie

Cultuureducatie stimuleert niet alleen de creativiteit van kinderen, maar ook hun vaardigheid om de wereld om hen heen in breder perspectief te zien. Dit is niet alleen relevant voor de ontwikkeling van het kind, maar ook voor een verdere ontwikkeling van de kenniseconomie. Het is belangrijk om onze jonge inwoners (vanaf 4 jaar) cultuurbewust te maken en te betrekken. Via het primair onderwijs komen leerlingen in aanraking met verschillende vormen van cultuur. We streven ernaar dat alle leerlingen minimaal één keer per jaar deelnemen aan een culturele activiteit. Hierbij kunnen zowel lokale verenigingen als regionale initiatieven een rol spelen, zoals dit bij de Brede Scholen al het geval is. Vanuit de gemeente moeten (financiële) drempels verlaagd worden om deel te nemen aan cultuureducatie. Het jeugdcultuurfonds kan hier een grotere rol in vervullen.

Culturele instellingen en het verenigingsleven

Dorpsbelangen maakt zich sterk om het bloeiende culturele verenigingsleven in West Betuwe in stand houden. Verenigingen willen we ondersteunen, zowel wat subsidie als wat ruimte betreft. In ruil daarvoor bieden deze verenigingen bijvoorbeeld optredens in onze culturele cafés, dorpshuizen en op evenementen in West Betuwe, maar ook in West Betuwse verzorgingshuizen en op scholen. Dorpsbelangen wil de bibliotheek behouden in West Betuwe. Graag zien wij een nog hechtere samenwerking met de West Betuwse gemeenschap en dat de bibliotheek zich verder ontwikkelt van uitleenplek van o.a. boeken naar een culturele ontmoetingsplek. De lokale omroep RTV Betuwe is volgens Dorpsbelangen de afgelopen jaren te weinig zichtbaar geweest en te behoudend in het dynamische medialandschap. Dorpsbelangen ziet uit naar de nieuw te vormen lokale omroep: een sterke en representatieve publieke omroep, met een optimaal bereik en kwalitatief aanbod dat aansluit op de wensen en behoeften van onze inwoners. Dorpsbelangen staat open voor het volledig verstrekken van de standaard Rijkssubsidie aan deze streekomroep, wanneer er duidelijke prestatieafspraken zijn en er een goed innovatieplan

komt waarin het volgende is opgenomen: een sterkere interne organisatie met beter vrijwilligersmanagement, een betere samenwerking met de sociale netwerken in West Betuwe en het benutten van sociale media om tot een groter bereik te komen. Wij zien daarin ook als vereiste het dichterbij de inwoners 'brengen' van de lokale politiek: vergaderingen, besluiten en andere communicatie dat van belang is.

Cultuurhistorie

Cultuurhistorische monumenten zorgen in belangrijke mate voor identiteit en sfeer van een plaats. Dorpsbelangen wil zuinig zijn op de bijzondere en monumentwaardige gebouwen die we in West Betuwe hebben. Wij willen de gemeentelijke monumentenlijst goed en volledig in kaart hebben en daar waar nodig uitbreiden. Dorpsbelangen ziet graag dat eigenaren van monumentale panden korte lijnen met de gemeente kennen en er een actieve, constructieve houding is. Zo zijn wij van mening dat er ruimte gezocht moet worden voor creatieve ondernemers om monumenten een nieuwe bestemming te geven, helemaal voor wat betreft monumenten die een (lange) leegstand kennen. Voorbeelden van zo'n nieuwe bestemming zijn: een culturele broedplaats, museum, dansschool, oudheidkamer, galerie en een plek voor kookworkshops.

Enspijk

Integraal cultuurbeleid

Dorpsbelangen vindt dat bij een goed cultuurbeleid de verbinding met andere beleidsterreinen moet worden gezocht, zoals onderwijs, welzijn, economische zaken en evenementen. Allemaal bouwstenen die in samenhang essentieel zijn voor de eigen identiteit

van zowel alle kernen afzonderlijk als gemeente West Betuwe in zijn geheel. Een Cultuurnota West Betuwe moet hier de komende tijd goede aanknopingspunten voor bieden. Ook zien wij graag dat ons volledige culturele aanbod centraal via gerenommeerde kanalen wordt gecommuniceerd naar inwoners en bezoekers.

Samenvatting Kunst, cultuur en historie:

- Koesteren van huidige (traditionele) culturele activiteiten in alle kernen
- Initiatieven op het gebied van (onze) cultuur stimuleren en faciliteren
- Het culturele verenigingsleven steunen we zoveel mogelijk, met in ruil daarvoor een bijdrage in de lokale samenleving
- Vanuit de gemeente (financiële) drempels verlagen om kinderen deel te kunnen laten nemen aan cultuureducatie
- Combineren van cultuur en buitenschoolse opvang
- Monumentale panden toekomstbestendig houden
- De bibliotheek ontwikkelt zich verder van uitleenplek naar een culturele ontmoetingsplek
- Stimuleren van goede lokale streekomroep

14. Leefbaarheid waarderen en faciliteren

waardenburg

Waarmee we zijn begonnen in dit programma, sluiten we graag ook mee af. Weliswaar met nog wat concrete en belangrijke accenten Het kan niet duidelijk genoeg zijn. Onderstaande onderwerpen zijn essentiële bouwstenen binnen de het thema 'lokale leefbaarheid'. Dorpsbelangen vindt dat er in het te vormen college een portefeuillehouder Leefbaarheid moet komen, waarin onderstaande bouwstenen integraal wordt meegenomen.

Van Leefbaarheidsinitiatief tot 'Kern'budget

West Betuwe bestaat uit 26 kernen. Elk met een eigen karakter en eigen identiteit. Dorpsbelangen vindt deze eigenheid belangrijk. Dorpsbelangen ziet dan ook graag dat de kernen meer zeggenschap over de

eigen leefomgeving hebben. Dit kan door middel van leefbaarheidsinitiatieven, dorpsraden, dorpsplannen en/of wijkverenigingen. Dorpsbelangen is ervan overtuigd dat zorg voor en betrokkenheid bij de eigen

leefomgeving de juiste basis is om de leefbaarheid in een dorp op niveau te houden.

Wij vinden dat de gemeente volledig open moet staan voor initiatieven vanuit de verschillende kernen. De gemeente moet in gesprek met de kern en de bestaande sociale infrastructuur (verenigingsleven, accommodaties) om te bepalen hoe de plannen, budgetten en communicatie het beste centraal geregeld worden. En bovenal hoe de gemeente hierbij kan faciliteren en ondersteunen, de ene keer in praktische zin, de andere keer financieel. Wij juichen 'dorps'raden en dorpsstafels erg toe, maar als bijvoorbeeld een dorps huis of andere vereniging dit op zich neemt, vinden wij dat natuurlijk ook geen probleem. Belangrijke voorwaarde is dat er aantoonbaar mandaat van de andere entiteiten in het dorp (andere organisaties en inwoners) is.

In de nieuwe gemeente West Betuwe willen wij echt gaan werken met structurele 'Kern'budgetten, zodat elke kern jaarlijks zelf de dingen kan realiseren die zij zelf belangrijk vindt. Met zo'n budget kunnen inwoners zelf initiatieven ontplooiën en indienen zoals een speelplek, festival/evenement of wenselijke voorziening voor het dorps huis etc etc. Iedere kern/wijk ontvangt een evenredig budget zonder competitie of stemming tussen de onderlinge kernen.

Daarnaast is Dorpsbelangen ook nog voor het instellen van een gemeentelijk aanspreekpunt (leefbaarheidsloket) waar ondernemers en inwoners terecht kunnen met hun ideeën, suggesties of initiatieven. Zowel fysiek op locatie als middels een nog te ontwikkelen 'Leefbaarheidsapp West Betuwe' waarop iedereen gemakkelijk kan indienen, ideeën van elkaar kan opdoen en met elkaar in contact kan komen. Zo worden initiatieven ook door inwoners zelf onder elkaar gestimuleerd en bevordert dit ook sociale contacten tussen de kernen.

Dorpshuizen een stimuleringsubsidie

Dorpshuizen en/of wijkgebouwen hebben een belangrijke maatschappelijke functie in onze kernen. Ze zijn 'de ingang' voor het contact met de inwoners en de 'huiskamer' van het dorp. Dorpshuizen, met een aantoonbaar breed maatschappelijke inzet worden beloond. Voor het vervullen van noodzakelijke zorg- en/of welzijnsfuncties ontvangen zij een stimuleringsubsidie.

Evenementen, 'flits'vergunning en eindtijd

Bestaande traditionele evenementen en activiteiten in al onze kernen/wijken koesteren we en moeten blijven. Het huidig evenementenbeleid passen we aan voor goed georganiseerde terugkerende evenementen en er dient gewerkt te gaan worden met flitsvergunningen (snellere procedure) en meerjarenvergunningen. Voor evenementen waarvoor geen 'op maat gemaakt advies' nodig is, worden de criteria voor vrijstelling van vergunningsplicht en meldingsplicht verder verruimd. Evenementen en activiteiten die al vaker georganiseerd zijn in West Betuwe en waarvan bekend is dat deze de organisatie goed op de rit hebben, willen wij middels zogenaamde 'flits'vergunningen en meerjarenvergunningen niet telkens opnieuw door een bureaucratische molen laten gaan, en dus snel(ler) een vergunning verlenen. Zij die hierbij ook een beroep doen op een verruiming van de starttijd/sluitingstijd van het evenement (langer dan 01.00 uur als sluitingstijd), krijgen hiervoor wat Dorpsbelangen betreft toestemming, en wel als volgt: vrijdagavond en zaterdagavond van 07.00 uur tot 02.00 uur en op alle andere dagen van 07.00 uur tot 01.00 uur. Een uitzondering wordt gemaakt voor zondagen die voorafgaan aan een algemene feestdag (b.v. Tweede paasdag, tweede pinksterdag). De eindtijd op die zondagen wordt dan verlengd tot 02.00 uur. Dit is overigens ook in onze buurgemeente Buren het geval. Wij zijn als partij in veel kernen bij jaarlijkse dorpsfeesten, oogstfeesten, festivals en andere vaak traditionele festiviteiten aanwezig en merken dat de eindtijd van 01.00 uur in het weekend voor velen gewoonweg te krap is, het feest komt vaak net pas op gang en/of de gewoonte van mensen om steeds later naar festiviteiten te gaan heeft een nadelig effect op het rendement en dus voortbestaan van evenementen en activiteiten. Wij denken dat een verruiming naar 02.00 uur in het weekend op zijn plaats is binnen dit vergunning traject van bekende, terugkerende evenementen/activiteiten. Een periodiek overleg, om het jaar bijvoorbeeld, tussen de organisatoren van terugkerende evenementen en de gemeente vinden wij als partij wel een belangrijke voorwaarde om eventueel te kunnen bijsturen, maar tevens om te kijken hoe zij verder ondersteund kunnen worden. Je gaat als het ware de langere termijn relatie (afspraken) met elkaar aan.

Bij nieuwe evenementen stellen wij voor dat zij zich

het eerste jaar eerst bewijzen, zij dienen zorgvuldig door het vergunningentraject te gaan. Het tweede jaar mogen zij bij goed gevolg in gesprek met de gemeente om te kijken of zij aangemerkt kunnen worden als 'relatie-evenement'.

Iedere drie jaar evalueert de gemeente het evenementenbeleid. Samen met organisatoren, omwonenden, ondernemers en hulpdiensten wordt het beleid de komende maanden onder de loep genomen.

De evaluatie is gericht op gastvrijheid, veiligheid en naleving, economische en promotionele effecten en sociaal-maatschappelijke effecten. Dit zijn de belangrijkste pijlers wat Dorpsbelangen betreft.

Verenigingsleven: helpen bij subsidies

West Betuwe kent veel plaatsen met een warme, levendige en hechte (dorps)gemeenschap met een **bruisend verenigingsleven**.

Dorpsbelangen wil dat de gemeente het verenigingsleven in de kernen, en bijvoorbeeld ook sportclubs, gaat ondersteunen bij de aanvraag van vaak nog onbekende subsidiemogelijkheden. De inzet van veel vrijwilligers is belangrijk voor het verenigingsleven, maar vrijwilligers zijn al druk genoeg en hebben gemiddeld minder ervaring met subsidieaanvragen dan gemeenteambtenaren.

En dan niet alleen op gemeentelijk niveau, juist ook op provinciaal en landelijk niveau. Een voorbeeld is een nieuwe subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport die in september 2018 is vrijgegeven. Er is maar liefst 87 miljoen beschikbaar. Hiermee kunnen amateur-sportclubs in heel Nederland extra subsidie krijgen voor het bouwen en onderhouden van gebouwen en velden, maar ook voor aanschaf van nieuwe sportmaterialen. Een ander voorbeeld is de provinciale subsidie voor bijvoorbeeld dorps huizen of duurzaamheidsinitiatieven.

Vrijwilligersbeleid: ondersteuning

West Betuwe kent een groot scala aan vrijwilligers die allemaal op hun eigen manier een steentje bijdragen in een specifieke vereniging of doelgroep en daarmee een belangrijke bijdrage leveren aan de sociale cohesie in West Betuwe. Vrijwilligers zijn als het ware het cement van onze lokale samenleving en verdienen waardering en ondersteuning vanuit de gemeente. In de praktijk blijkt er helaas vaak een tekort aan vrijwilligers te bestaan, zowel voor particuliere hulpbehoevenden

als hulpbehoevenden binnen het verenigingsleven van de gemeente. Dorpsbelangen vreest dat dit tekort de komende jaren ook verder zal toenemen. Het is een taak van de gemeente om duidelijk kenbaar te maken waar binnen de gemeente precies behoefte is aan nieuwe vrijwilligers. De gemeente kan bovendien bevorderen dat belangstellenden (aanbod vrijwilligers) laagdrempelig in contact komen met hulpbehoevenden (vraag naar vrijwilligers). Zo kan de gemeente bijvoorbeeld het vrijwilligersplatform van Welzijn West Betuwe veel meer promoten dan nu het geval is en dit platform door ontwikkelen, zodat het ook voor en door het verenigingsleven te gebruiken is. Ook sociale media van de gemeente kunnen worden ingezet en openstaande vrijwilligersvacatures kunnen worden vermeld in de lokale krant.

Daarnaast willen wij het vrijwilligers makkelijk maken om zich in te zetten en bijvoorbeeld niet onnodig belemmeren door regelgeving waardoor hij/zij zich kan concentreren op het vrijwilligerswerk zelf en/of sneller geneigd is om zich in te zetten.

Jongerenbeleid: waardering

Dorpsbelangen wil jongeren vanaf nu echt in de spotlight en/of als volwaardige medeburgers betrekken bij de lokale samenleving. Wij geloven niet in een betuttelend jongerenbeleid en al helemaal niet in het feit dat onze gemeenschap zich ten doel moet stellen jongeren te vermaken en/of te entertainen. Jongeren zijn voor Dorpsbelangen volwaardige gesprekspartners en kunnen dus zelf meedenken, meepraten en aangeven wat zij belangrijk vinden in hun eigen dorp of de gemeente als geheel. Een samenleving bestaat niet alleen uit stemgerechtigden. Ook de mening van jongeren willen wij betrekken bij de diverse onderwerpen waarover de gemeenteraad moet beslissen. Dorpsbelangen is ervan overtuigd dat als je jeugd betreft bij beleid en uitvoering er een goede basis gelegd kan worden voor meer betrokkenheid en goed "burgerschap" in de toekomst. Wij vinden het belangrijk dat jongeren worden aangesproken in hun eigen taal en met hun eigen media.

Jongeren die zich inzetten voor onze samenleving moeten worden gestimuleerd en worden gewaardeerd. Het positief in de media brengen en het uitreiken van prijzen vinden wij daarvoor een goed middel. Daarom wil Dorpsbelangen dat de gemeente speciaal voor jongeren in West Betuwe het **Jongerenlintje** in het leven roept. Bijvoorbeeld vanwege een bijzondere

prestatie, zijn/haar inzet voor de samenleving of het behalen van een mijlpaal. Het lintje wordt uitgereikt aan mensen in de leeftijd van 6 tot en met 20 jaar die een bijzondere prestatie of opvallende inspanning hebben verricht en daardoor een positieve bijdrage hebben geleverd aan de leefbaarheid in de gemeente. Voor deze jongere of groep jongeren willen wij onze waardering tastbaar maken en hen een voorbeeld laten zijn voor leeftijdsgenoten.

Tot slot vinden wij het belangrijk dat jongeren in onze gemeente kunnen blijven wonen. Voldoende betaalbaar woningaanbod en voorzieningen die inspelen op de belevingswereld van jongeren zijn hierbij essentieel.

Ouderen: inzet stimuleren en faciliteren

De vergrijzing waarmee wij de komende jaren verder te maken krijgen, zien wij niet als een bedreiging. Dorpsbelangen gelooft in het principe “oud worden door jong te blijven”. De senioren van nu zijn het cement van de samenleving. Op vele terreinen vervullen zij vrijwillig een sleutelpositie en dragen zij bij aan de leefbaarheid in de dorpen. De enorme hoeveelheid vrijwilligers (waaronder veel ouderen) zijn wij niet alleen dank verschuldigd. Wij moeten hen beter faciliteren en ondersteunen omdat hun inzet de basis is van het sociale karakter van onze dorpen. Zij bepalen in grote mate de leefbaarheid.

Meer dan in het verleden zullen wij luisteren naar deze vrijwilligers, zodat beter tegemoetgekomen kan worden aan dat wat zij nodig hebben om hun “werk” goed te kunnen doen. In dit kader denken wij onder meer aan vrijwilligers van buurtbus, leden van dorpsraden, vrijwilligers van de open eettafels, begeleiders van hulpbehoevende mensen, vrijwilligers in dorpshuizen, en dorpsontmoetingspunten, mantelzorgers, leden van diverse platforms en belangenbehartigers etc, etc. Dorpsbelangen is bij gebrek aan een lokale ouderenpartij ook dé partij voor de ouderen in Geldermalsen. Extra aandacht dient de komende jaren uit te gaan naar onze oudere inwoners, die als ze eenmaal uit het arbeidsproces zijn gestapt geen kansen meer hebben hun inkomen aan te passen aan de behoeftigheden van alle dag. Behoud van koopkracht voor de groep minder draagkrachtige ouderen is voor ons een extra aandachtspunt. Ook over de veranderingen in ons zorgstelsel en de wijzigingen bij de WMO maken wij ons grote zorgen. Belangrijkste opgave in de komende jaren is om onze

voorzieningen - met name die voor ouderen - op een kwalitatief goed niveau te handhaven.

Ruimte voor Recreatie

Recreatie & Toerisme levert een groeiende bijdrage aan de lokale economie zowel in onze gemeente als regio Rivierenland. Het is tevens een van de drie speerpunten binnen de regionale ambities. Zoals eerder aangegeven in dit programma ziet Dorpsbelangen Recreatie & Toerisme ook als een belangrijk sector in onze gemeente. Met een goed beleid kunnen we onze lokale economie en de werkgelegenheid versterken, maar bovenal ook onze eigen inwoners een volwaardig en divers aanbod aan recreatie en vrijetijdsbesteding bieden. Dorpsbelangen constateert dat er op dit moment nog veel onbenut potentieel ligt. Zo zijn er bijvoorbeeld veel inwoners die het recreatieaanbod voor kinderen en het gezin onder de maat vinden en bijvoorbeeld fietsers en wandelaars die onvoldoende rustpunten met horecafaciliteiten ervaren. Tegelijkertijd blijkt uit cijfers van RBT Rivierenland dat ondernemingen een extra plus op de lokale economie kunnen zetten door goed in te spelen op dagrecreatie en verblijfsrecreatie. Wij willen ondernemers dus op deze terreinen optimaal de ruimte te geven om te starten en/of zich te ontwikkelen. Ruimte om meer belevingsactiviteiten te kunnen aanbieden. Denk aan vergunning/bestemmingsplanwijziging voor bijvoorbeeld een aantrekkelijk voorzieningenaanbod in onze b(l)oeiende boomgaarden (streekwinkeltjes, theetuinen en/of (mini-)campings), of aan avonturenboerderijen met speelparken en/of aan horecafaciliteiten met voldoende terras.

Maar denk ook aan voldoende (kleinschalige/knusse) horeca en uitgaansgelegenheden (zoals eet- en danscafés) met vrije openingstijden. Zeker ook voor onze jongeren is dit belangrijk. Het biedt een alternatief voor hangplekken en de zogenaamde ‘zuipketen’. De vrije openingstijden bieden bezoekers voldoende ruimte om te kunnen (na)genieten van hun verblijf, maar helpen de (professionele) horecaondernemer ook zelf goed bepalen wanneer ze hun (nacht) gasten gedoceerd kunnen laten vertrekken, zodat er nauwelijks tot geen overlast op straat ontstaat.

Tot slot pleiten wij ervoor om goed te monitoren hoe het met de (recreatieve) fiets- en wandelpaden in West Betuwe gesteld is en daarbij te bezien of het fiets- en wandelplan kan worden aangepast om ons

gebied breder/beter toegankelijker te maken voor wandelaars en fietsers.

Passend bij ons gebied en in harmonie met ons landschap willen wij bovenstaande punten proactief bevorderen.

Gebiedsmarketing ‘West Betuwse trots’

Een nieuwe gemeente vraagt ook om nieuwe bewustwording en verbindingen. Dorpsbelangen hecht er grote waarde aan dat de gemeente gericht invulling

geeft aan ‘Gebiedsmarketing’. Gebiedsmarketing moet speciale aandacht krijgen met een gericht programma de komende jaren. Niet alleen gericht op het aantrekken van bewoners, bezoekers en bedrijven van buitenaf, maar bovenal gericht op het bewust maken en betrekken van onze eigen inwoners en bedrijven, onderlinge verbindingen leggen en het bevorderen van een gezamenlijke identiteit en gevoel van ‘West Betuwse trots’.

Samenvatting Leefbaarheid waarderen en faciliteren

- Leefbaarheidsinitiatieven bevorderen en faciliteren is belangrijk
- Kernen meer zeggenschap over de eigen leefomgeving geven en jaarlijks een eigen passend ‘kern’budget van maximaal 10.000 euro
- Extra stimuleringssubsidie voor Dorpshuizen met een breed maatschappelijke inzet
- Een ‘flits’vergunning (snellere en vereenvoudigde vergunningsprocedure) voor bekende, terugkerende evenementen en de toegestane eindtijd in het weekend verruimen naar 02.00 uur
- Vrijwilligersbeleid gericht op het behouden en stimuleren van vrijwilligers in West Betuwe
- Lokale verenigingsleven ondersteunen bij de aanvraag van vaak nog onbekende subsidiemogelijkheden
- Jongeren betrekken bij besluitvorming en uitvoering, onder andere door het vormen van een jongerenraad
- Instellen jaarlijks lintje voor jongeren vanwege een bijzondere prestatie, zijn/haar inzet voor de samenleving
- Inzet door en voor ouderen stimuleren en faciliteren
- Centraal punt (loket) en leefbaarheidsapp voor indienen en delen van initiatieven
- Voldoende ruimte voor aanbod recreatie en vrijetijdsbesteding
- Gebiedsmarketingprogramma gericht op het bewust maken en betrekken van onze eigen inwoners en bedrijven, onderlinge verbindingen leggen en het bevorderen van ‘West Betuwse trots’

